

AN III – 2016/2017**FIȘA DISCIPLINEI****1. Date despre program**

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Romano-Catolică
1.3 Departamentul	Teologie Romano-Catolică
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii / Calificarea	Teologie romano-catolică pastorală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Teologie dogmatică: Preasfânta Treime						
2.2 Titularul activităților de curs	Conf. univ. dr. pr. Ștefan Lupu						
2.3 Titularul activităților de seminar	Conf. univ. dr. pr. Ștefan Lupu						
2.4 An de studiu	III	2.5 Semestru	I	2.6 Tip de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei*	OB

* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					Ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					16
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutoriat					35
Examinări					3
Alte activități					0

3.7 Total ore studiu individual	94
3.8 Total ore pe semestru	150
3.9 Număr de credite	5

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	Teologie trinitară, Cristologie, Pneumatologie, Ecleziologie
4.2 De competențe	Definirea conceptelor, teoriilor și a metodelor teologiei dogmatice. Utilizarea cunoștințelor de bază în explicarea și interpretarea situației pastorale a credincioșilor. Elaborarea de proiecte inovative de intervenție la nivel comunitar.

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Participarea obligatorie și activă la curs.
-------------------------------	---

5.2 De desfășurare a seminarului/ laboratorului	Pregătirea – individual sau în echipă – a unui referat, expunerea lui în plenum, redactarea acestuia în forma printabilă.
--	---

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C1. Capacitățile de abordare matură a unui discurs – în scris sau vorbit – pe tematica largă a conținutului teologic despre credința Bisericii în Sfânta Treime; C2. Dobândirea unor concepte clare despre credința Bisericii în Dumnezeu unu și întreit; C3. O viziune clară despre credința Bisericii în Sfânta Treime, de la care primim harul mântuirii; C4. Capacități necesare în prezentarea învățaturii despre Sfânta Treime atât în cadrul catehezei bisericești, cât și în spațiul mai larg al misiunii Bisericii – munus docendi; C5. Aprofundarea și expunerea argumentelor teologice în favoarea misiunii Bisericii de a-i conduce pe oameni la Dumnezeu.
Competențe transversale	CT1. Observarea atentă, prin folosirea mijloacelor interdisciplinare, a fenomenelor importante atât în viața individuală, cât și în cea comunitară; CT2. Atenția față de abordarea diferitelor situații în cheie metodologică specific teologică, dar și în confruntare cu datele oferite în domeniu de alte discipline, teologice sau socio-umane etc.; CT3. Promovarea activităților și inițiativelor de formare a creștinilor pentru societate, venite din partea altor organisme formative, asta într-un dialog constructiv și o colaborare deschisă; CT4. Exercițarea spiritului critic și constructiv în fața fenomenelor semnificative legate de actualitatea sacramentelor, la nivel individual și comunitar.

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general	Asimilarea profundă, la nivel personal, a elementelor constitutive ale credinței Bisericii în Sfânta Treime; Deprinderea didactică și pastorală în expunerea competentă și credibilă a cunoștințelor asimilate; Abordarea responsabilă a mutațiilor care, pe de o parte afectează negativ credința în Dumnezeu și, pe de altă parte, angajarea competentă în abordarea mutațiilor favorabile împăcării cu Dumnezeu și cu oamenii; Exercițarea dialogului între experiențele acumulate în <i>practica pastorală</i> și viitoarea activitate pastorală în mijlocul oamenilor și în centrele pastoral-parohiale sau altele pentru formare.
7.2 Obiectivele specifice	La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să: Formuleze un discurs teologic – dogmatic, moral și pastoral – despre credința Bisericii în Sfânta Treime; Să distingă în mod critic și apoi să evalueze corect mutațiile recente în credința oamenilor; Să fie rezervați în fața unor tendințe de relativizare a importanței credinței în Sfânta Treime și să fie promotorii unei culturi bazate pe iertare și reconciliere.

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Introducere în teologia trinitară	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Dumnezeul cel viu și adevărat. Misterul Preasfintei Treimi</i> , Iași 2007, Iași 2008.
2.	Relația dintre Treimea economică și Treimea imanentă	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Dumnezeul cel viu și adevărat. Misterul</i>

			<i>Preasfintei Treimi, Iași 2007, Iași 2008.</i>
3.	Revelarea lui Dumnezeu în viața lui Isus Cristos. Studiu biblico-teologic	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Dumnezeul cel viu și adevărat. Misterul Preasfintei Treimi, Iași 2007, Iași 2008.</i>
4.	Istoria teologiei și dogma trinitară în Biserica antică	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Dumnezeul cel viu și adevărat. Misterul Preasfintei Treimi, Iași 2007, Iași 2008.</i>
5.	Teologia între sfârșitul sec. al II-lea și sec. al III-lea	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Dumnezeul cel viu și adevărat. Misterul Preasfintei Treimi, Iași 2007, Iași 2008.</i>
6.	Criza ariană și Conciliul din Niceea	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Dumnezeul cel viu și adevărat. Misterul Preasfintei Treimi, Iași 2007, Iași 2008.</i>
7.	Lupta antiariană din sec. al IV-lea; părinții capadocieni	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Dumnezeul cel viu și adevărat. Misterul Preasfintei Treimi, Iași 2007, Iași 2008.</i>
8.	Formularea dogmei trinitare la Conciliul I și al II-lea de la Constantinopol	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Dumnezeul cel viu și adevărat. Misterul Preasfintei Treimi, Iași 2007, Iași 2008.</i>
9.	De la economie la teologie. Reflecție sistematică despre Dumnezeu unul și întreit	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Dumnezeul cel viu și adevărat. Misterul Preasfintei Treimi, Iași 2007, Iași 2008.</i>
10.	Viața internă a lui Dumnezeu: procesiunile, relațiile, persoanele divine	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Dumnezeul cel viu și adevărat. Misterul Preasfintei Treimi, Iași 2007, Iași 2008.</i>
11.	Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Dumnezeul cel viu și adevărat. Misterul Preasfintei Treimi, Iași 2007, Iași 2008.</i>
12.	„Unitas in Trinitate”	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Dumnezeul cel viu și adevărat. Misterul Preasfintei Treimi, Iași</i>

			2007, Iași 2008.
13.	Dumnezeu unul în Treime. Proprietățile și modul său de a acționa	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Dumnezeul cel viu și adevărat. Misterul Preasfintei Treimi</i> , Iași 2007, Iași 2008.
14.	Cunoașterea „naturală” a lui Dumnezeu și limbajul analogiei	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Dumnezeul cel viu și adevărat. Misterul Preasfintei Treimi</i> , Iași 2007, Iași 2008.

Bibliografie**Referințe principale:**

Șt. Lupu, *Dumnezeul cel viu și adevărat. Misterul Preasfintei Treimi*, Iași 2007.

Referințe suplimentare:

Catehismul Bisericii Catolice, ARCB, București 1993, nr. 185-1065; E. Ferent, *Preasfânta Treime mântuitoare*, I-II, Iași 2008; B. Forte, *Trinità come storia. Saggio sul Dio cristiano*, San Paolo, Cinisello Balsamo 1988; G. Greshake, *Der dreieine Gott. Eine trinitarische Theologie*, Herder, Freiburg-Basel-Wien 1997; L.F. Ladaria, *Il Dio vivo e vero. Il mistero della Trinità*, Piemme, Casale Monferrato 1999; D. Sattler-Th. Schneider, „Il Dio della vita. Dottrina su Dio”, în *Nuovo corso di Dogmatica*, ed. Th. Schneider, I, Queriniana, Brescia 1995, 65-144; L. Scheffczyk – A. Ziegenaus, *Katholische Dogmatik. II. Der Gott der Offenbarung. Gotteslehre*, MM Verlag, Aachen 2003; A. Stagliano, *Il mistero del Dio vivente. Per una teologia dell'Assoluto trinitario*, EDB, Bologna 1996; J. Werbick, „Il Dio trinitario, pienezza della vita. Dottrina trinitaria”, în *Nuovo corso di Dogmatica*, ed. Th. Schneider, II, 573-683.

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Preasfânta Treime, misterul mântuirii noastre	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, E. Ferent, <i>Preasfânta Treime mântuitoare</i> , I-II, Iași 2008.
2.	Revelația divină și cercetarea rațională despre existența unicului Dumnezeu cel viu, astăzi	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, E. Ferent, <i>Preasfânta Treime mântuitoare</i> , I-II, Iași 2008.
3.	Aportul filozofiei la demonstrarea existenței lui Dumnezeu	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, E. Ferent, <i>Preasfânta Treime mântuitoare</i> , I-II, Iași 2008.
4.	Revelația existenței lui Dumnezeu dovedită din operele sale	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, E. Ferent, <i>Preasfânta Treime mântuitoare</i> , I-II, Iași 2008.
5.	Reflecție dogmatică asupra demonstrației existenței lui Dumnezeu: structura, principiile și speciile ei	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, E. Ferent, <i>Preasfânta Treime mântuitoare</i> , I-II, Iași 2008.
6.	Revelația Dumnezeului celui viu prin intermediul cuvântului și al faptelor. Interpretarea acestui cuvânt	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, E. Ferent, <i>Preasfânta Treime mântuitoare</i> , I-II, Iași

			2008.
7.	Transcendența lui Dumnezeu în Israel; Atributele lui Dumnezeu; Imaginile lui Dumnezeu întâlnite cel mai frecvent în VT	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, E. Ferent, <i>Preasfânta Treime mântuitoare</i> , I-II, Iași 2008.
8.	Isus Cristos, martorul ocular și revelatorul Tatălui și al Duhului Sfânt; Isus Cristos este revelatorul Preasfintei Treimi	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, E. Ferent, <i>Preasfânta Treime mântuitoare</i> , I-II, Iași 2008.
9.	Credința Bisericii primare în Isus Cristos, Fiul lui Dumnezeu;	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, E. Ferent, <i>Preasfânta Treime mântuitoare</i> , I-II, Iași 2008.
10.	Credința Bisericii primare în Duhul Sfânt, Duhul Tatălui și al Fiului	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, E. Ferent, <i>Preasfânta Treime mântuitoare</i> , I-II, Iași 2008.
11.	Revelația lui Dumnezeu în VT., ca revelație preliminară a Treimii	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, E. Ferent, <i>Preasfânta Treime mântuitoare</i> , I-II, Iași 2008.
12.	Revelația lui Dumnezeu în ambientul extra-biblic; Imaginea lui Dumnezeu în religiile necreștine	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, E. Ferent, <i>Preasfânta Treime mântuitoare</i> , I-II, Iași 2008.
13.	Noțiuni fundamentale recerute pentru înțelegerea credinței în Preasfânta Treime	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, E. Ferent, <i>Preasfânta Treime mântuitoare</i> , I-II, Iași 2008.
14.	Treimea Preasfântă, în Cristos și prin Cristos, în unitatea Duhului Sfânt, este izvorul și obârșia întregii sfințenii a Bisericii; Dimensiunea trinitară a liturghiei sacramentale	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, E. Ferent, <i>Preasfânta Treime mântuitoare</i> , I-II, Iași 2008.

Bibliografie

Catehismul Bisericii Catolice, ARCB, București 1993, nr. 185-1065; E. Ferent, *Preasfânta Treime mântuitoare*, I-II, Iași 2008; B. Forte, *Trinità come storia. Saggio sul Dio cristiano*, San Paolo, Cinisello Balsamo 1988; G. Greshake, *Der dreieine Gott. Eine trinitarische Theologie*, Herder, Freiburg-Basel-Wien 1997; L.F. Ladaria, *Il Dio vivo e vero. Il mistero della Trinità*, Piemme, Casale Monferrato 1999; Șt. Lupu, *Dumnezeul cel viu și adevărat. Misterul Preasfintei Treimi*, Iași 2007; D. Sattler-Th. Schneider, „Il Dio della vita. Dottrina su Dio”, în *Nuovo corso di Dogmatica*, ed. Th. Schneider, I, Queriniana, Brescia 1995, 65-144; L. Scheffczyk – A. Ziegenaus, *Katholische Dogmatik. II. Der Gott der Offenbarung. Gotteslehre*, MM Verlag, Aachen 2003; A. Stagliano, *Il mistero del Dio vivente. Per una teologia dell' Assoluto trinitario*, EDB, Bologna 1996; J. Werbick, „Il Dio trinitario, pienezza della vita. Dottrina trinitaria”, în *Nuovo corso di Dogmatica*, ed. Th. Schneider, II, 573-683.

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Studentii vor fi capabili să identifice și să folosească resursele individuale, ecleziale, instituționale pentru promovarea unei culturi creștine bazate pe învățătura Bisericii Romano-Catolice în contextul local românesc.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Prezență și participare activă	Final semestru	50%
10.5 Seminar/ Laborator	Prezentare referat	Pe parcurs	50%
10.6 Standard minim de performanță			
Participarea la toate activitățile desfășurate și elaborarea a minim 75% din cerințele cursului			

Data completării

Titular de curs

Titular de seminar

25.09.2016

Conv. univ. dr. pr. Ștefan Lupu

Conv. univ. dr. pr. Ștefan Lupu

Data avizării în departament: 27.09.2016

Director de departament: Conf. univ. dr. pr. Iulian Faraoanu

FIȘA DISCIPLINEI**1. Date despre program**

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Romano-Catolică
1.3 Departamentul	Teologie Romano-Catolică
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licența
1.6 Programul de studii / Calificarea	Teologie romano-catolică pastorală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Teologie dogmatică: Antropologia						
2.2 Titularul activităților de curs	Conv. univ. dr. pr. Ștefan Lupu						
2.3 Titularul activităților de seminar	Conv. univ. dr. pr. Ștefan Lupu						
2.4 An de studiu	III	2.5 Semestru	II	2.6 Tip de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei*	OB

* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					Ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					18
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					18
Tutoriat					35
Examinări					3
Alte activități					0

3.7 Total ore studiu individual	94
3.8 Total ore pe semestru	150
3.9 Număr de credite	5

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	Teologie trinitară, Cristologie, Pneumatologie, Ecleziologie
4.2 De competențe	Definirea conceptelor, teoriilor și a metodelor teologiei dogmatice. Utilizarea cunoștințelor de bază în explicarea și interpretarea situației pastorale a credincioșilor. Elaborarea de proiecte inovative de intervenție la nivel comunitar

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Participarea obligatorie și activă la curs.
-------------------------------	---

5.2 De desfășurare a seminarului/ laboratorului	Pregătirea – individual sau în echipă – a unui referat, expunerea lui în plenum, redactarea acestuia în forma printabilă.
--	---

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C1. Capacitățile de abordare matură a unui discurs – în scris sau vorbit – pe tematica largă a conținutului teologic despre învățătura Bisericii cu privire la creație, om, păcat și har; C2. Dobândirea unor concepte clare despre fundamentul teologic al concepției creștine despre lume și om; C3. O viziune clară despre creație, om, păcat și har; C4. Capacități necesare în prezentarea antropologiei creștine atât în cadrul catehezei bisericești, cât și în spațiul mai larg al misiunii Bisericii – munus docendi; C5. Aprofundarea și expunerea argumentelor teologice în favoarea misiunii Bisericii de a-i conduce pe oameni la Dumnezeu.
Competențe transversale	CT1. Observarea atentă, prin folosirea mijloacelor interdisciplinare, a fenomenelor importante atât în viața individuală, cât și în cea comunitară; CT2. Atenția față de abordarea diferitelor situații în cheie metodologică specific teologică, dar și în confruntare cu datele oferite în domeniu de alte discipline, teologice sau socio-umane etc.; CT3. Promovarea activităților și inițiativelor de formare a creștinilor pentru societate, venite din partea altor organisme formative, asta într-un dialog constructiv și o colaborare deschisă; CT4. Exercițarea spiritului critic și constructiv în fața fenomenelor semnificative legate de actualitatea sacramentelor, la nivel individual și comunitar.

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general	Asimilarea profundă, la nivel personal, a elementelor constitutive ale învățăturii Bisericii despre creație, om, păcat și har; Deprinderea didactică și pastorală în expunerea competentă și credibilă a cunoștințelor asimilate; Abordarea responsabilă a mutațiilor care, pe de o parte afectează negativ antropologia creștină și, pe de altă parte, angajarea competentă în abordarea mutațiilor favorabile împăcării cu Dumnezeu și cu oamenii; Exercițarea dialogului între experiențele acumulate în <i>practica pastorală</i> și viitoarea activitate pastorală în mijlocul oamenilor și în centrele pastoral-parohiale sau altele pentru formare.
7.2 Obiectivele specifice	La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să: Formuleze un discurs teologic – dogmatic, moral și pastoral – despre creație, om, păcat și har; Să distingă în mod critic și apoi să evalueze corect mutațiile recente în viziunea despre om, lume, păcat și mântuire; Să fie rezervați în fața unor tendințe de relativizare a importanței gândirii antropologice creștine și să fie promotorii unei culturi bazate pe iertare și reconciliere.

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Creația și mântuirea în Vechiul Testament	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Omul și lumea: creați pentru gloria lui Dumnezeu. Introducere în antropologia teologică</i> , Iași 2010.

2.	Creația în Noul Testament. Creația în Cristos	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Omul și lumea: creați pentru gloria lui Dumnezeu. Introducere în antropologia teologică, Iași 2010.</i>
3.	Relația dintre creație și mântuire. Reflecție sistematică	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Omul și lumea: creați pentru gloria lui Dumnezeu. Introducere în antropologia teologică, Iași 2010.</i>
4.	Istoria lumii și istoria mântuirii	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Omul și lumea: creați pentru gloria lui Dumnezeu. Introducere în antropologia teologică, Iași 2010.</i>
5.	Universalitatea mântuirii în Cristos	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Omul și lumea: creați pentru gloria lui Dumnezeu. Introducere în antropologia teologică, Iași 2010.</i>
6.	Sfânta Treime și creația	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Omul și lumea: creați pentru gloria lui Dumnezeu. Introducere în antropologia teologică, Iași 2010.</i>
7.	Creația și autonomia realității temporale	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Omul și lumea: creați pentru gloria lui Dumnezeu. Introducere în antropologia teologică, Iași 2010.</i>
8.	Libertatea creației	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Omul și lumea: creați pentru gloria lui Dumnezeu. Introducere în antropologia teologică, Iași 2010.</i>
9.	Scopul creației. Creația „din nimic”	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Omul și lumea: creați pentru gloria lui Dumnezeu. Introducere în antropologia teologică, Iași 2010.</i>
10.	Fidelitatea lui Dumnezeu față de opera sa	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Omul și lumea: creați pentru gloria lui Dumnezeu.</i>

			<i>Introducere în antropologia teologică, Iași 2010.</i>
11.	Noțiunile antropologice din Vechiul Testament. Noțiunile antropologice din Noul Testament	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Omul și lumea: creați pentru gloria lui Dumnezeu. Introducere în antropologia teologică, Iași 2010.</i>
12.	Unitatea ființei umane în pluralitatea dimensiunilor sale	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Omul și lumea: creați pentru gloria lui Dumnezeu. Introducere în antropologia teologică, Iași 2010.</i>
13.	Omul creat după imaginea și asemănarea lui Dumnezeu	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Omul și lumea: creați pentru gloria lui Dumnezeu. Introducere în antropologia teologică, Iași 2010.</i>
14.	Omul, ființă personală și liberă. Omul creat ca ființă socială	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Omul și lumea: creați pentru gloria lui Dumnezeu. Introducere în antropologia teologică, Iași 2010.</i>

Bibliografie**Referințe principale:**

Șt. Lupu, *Omul și lumea: creați pentru gloria lui Dumnezeu. Introducere în antropologia teologică*, Iași 2010.

Referințe suplimentare:

E. Ferent, *Antropologia creștină*, Presa Bună, Iași 1997; Idem, *Noua făptură în Cristos Isus. Trăirea harului creator*, Sapientia, Iași 2001; P. Haffner, *Il mistero della creazione*, Libreria Editrice Vaticana, Città del Vaticano 1999; B.J. Hilberath, „Vita in virtù dello Spirito. Dottrina della grazia”, în *Nuovo corso di Dogmatica*, ed. Th. Schneider, II, 9-58; L.F. Ladaria, *Antropologia teologica*, Piemme, Casale Monferrato 1995; D. Sattler-Th. Schneider, „Il Dio della vita. Dottrina della creazione”, în *Nuovo corso di Dogmatica*, ed. Th. Schneider, I, Queriniana, Brescia 1995, 145-279; L. Scheffczyk – A. Ziegenaus, *Creația ca început al mântuirii - Învățătura despre creație*, Iași 2014.

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Trinitatea ca fundament al creației	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore, L. Scheffczyk – A. Ziegenaus, <i>Creația ca început al mântuirii - Învățătura despre creație</i> , Iași 2014.
2.	Suveranitatea acțiunii creatoare divine în creatio ex nihilo	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore, L. Scheffczyk – A. Ziegenaus, <i>Creația ca început al mântuirii</i>

			- <i>Învățătura despre creație</i> , Iași 2014.
3.	Libertatea Creatorului și sensul divin al creației	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, L. Scheffczyk – A. Ziegenaus, <i>Creația ca început al mântuirii</i> - <i>Învățătura despre creație</i> , Iași 2014.
4.	Calea pe care Dumnezeu o parcurge cu creația: conservarea și providența	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, L. Scheffczyk – A. Ziegenaus, <i>Creația ca început al mântuirii</i> - <i>Învățătura despre creație</i> , Iași 2014.
5.	Credința creștină în creație și concepția evolutivă a științelor naturale	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, L. Scheffczyk – A. Ziegenaus, <i>Creația ca început al mântuirii</i> - <i>Învățătura despre creație</i> , Iași 2014.
6.	Omul ca făptură în raport direct cu Dumnezeu	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, L. Scheffczyk – A. Ziegenaus, <i>Creația ca început al mântuirii</i> - <i>Învățătura despre creație</i> , Iași 2014.
7.	Fundamentele antropologiei creștine	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, L. Scheffczyk – A. Ziegenaus, <i>Creația ca început al mântuirii</i> - <i>Învățătura despre creație</i> , Iași 2014.
8.	Creația ca misiune a omului	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, L. Scheffczyk – A. Ziegenaus, <i>Creația ca început al mântuirii</i> - <i>Învățătura despre creație</i> , Iași 2014.
9.	Existența îngerilor în mărturiile revelației, pe fundalul conștiinței lumii secularizate	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, L. Scheffczyk – A. Ziegenaus, <i>Creația ca început al mântuirii</i> - <i>Învățătura despre creație</i> , Iași 2014.
10.	Dezvoltarea învățaturii despre îngeri în istoria teologiei și a dogmelor	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, L. Scheffczyk – A. Ziegenaus, <i>Creația ca început al mântuirii</i> - <i>Învățătura despre creație</i> , Iași 2014.
11.	Îngeri în înțelegerea credinței	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, L. Scheffczyk – A. Ziegenaus, <i>Creația ca început al mântuirii</i> - <i>Învățătura despre creație</i> , Iași 2014.
12.	Realitatea și limitele puterilor răului	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, L. Scheffczyk – A. Ziegenaus, <i>Creația ca început al mântuirii</i> - <i>Învățătura despre</i>

			<i>creație</i> , Iași 2014.
13.	Începutul binecuvântat al omului	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, L. Scheffczyk – A. Ziegenaus, <i>Creația ca început al mântuirii - Învățătura despre creație</i> , Iași 2014.
14.	Căderea în păcat și consecințele sale universale: păcatul originar și „păcatul strămoșesc”	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, L. Scheffczyk – A. Ziegenaus, <i>Creația ca început al mântuirii - Învățătura despre creație</i> , Iași 2014.

Bibliografie

E. Ferent, *Antropologia creștină*, Presa Bună, Iași 1997; Idem, *Noua făptură în Cristos Isus. Trăirea harului creator*, Sapiientia, Iași 2001; P. Haffner, *Il mistero della creazione*, Libreria Editrice Vaticana, Città del Vaticano 1999; B.J. Hilberath, „Vita in virtù dello Spirito. Dottrina della grazia”, în *Nuovo corso di Dogmatica*, ed. Th. Schneider, II, 9-58; L.F. Ladaria, *Antropologia teologica*, Piemme, Casale Monferrato 1995; Șt. Lupu, *Omul și lumea: creați pentru gloria lui Dumnezeu. Introducere în antropologia teologică*, Iași 2010; D. Sattler-Th. Schneider, „Il Dio della vita. Dottrina della creazione”, în *Nuovo corso di Dogmatica*, ed. Th. Schneider, I, Queriniana, Brescia 1995, 145-279; L. Scheffczyk – A. Ziegenaus, *Creația ca început al mântuirii - Învățătura despre creație*, Iași 2014.

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Studentii vor fi capabili să identifice și să folosească resursele individuale, ecleziale, instituționale pentru promovarea unei culturi creștine bazate pe învățătura Bisericii Romano-Catolice în contextul local românesc.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Prezență și participare activă	Final semestru	50%
10.5 Seminar/ Laborator	Prezentare referat	Pe parcurs	50%
10.6 Standard minim de performanță			
Participarea la toate activitățile desfășurate și elaborarea a minim 75% din cerințele cursului			

Data completării

Titular de curs

Titular de seminar

25.09.2016

Conv. univ. dr. pr. Ștefan Lupu

Conv. univ. dr. pr. Ștefan Lupu

Data avizării în departament: 27.09.2016

Director de departament: Conf. univ. dr. pr. Iulian Faraoanu

FIȘA DISCIPLINEI**1. Date despre program**

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Romano-Catolică
1.3 Departamentul	Teologie Romano-Catolică
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii / Calificarea	Teologie romano-catolică pastorală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Științe biblice: Cărțile istorice						
2.2 Titularul activităților de curs	Conf. univ. dr. pr. Iulian Faraoanu						
2.3 Titularul activităților de seminar	Conf. univ. dr. pr. Iulian Faraoanu						
2.4 An de studiu	III	2.5 Semestru	I	2.6 Tip de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei*	OB

* *OB – Obligatoriu / OP – Opțional*

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					Ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					16
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutoriat					35
Examinări					3
Alte activități					0
3.7 Total ore studiu individual					94
3.8 Total ore pe semestru					150
3.9 Număr de credite					5

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	Un curs de exegeză a textelor Vechiului Testament
4.2 De competențe	Abilitatea de aplicare a unei metode exegetice în analiza textelor biblice

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Participarea obligatorie și activă la curs.
5.2 De desfășurare a seminarului/ laboratorului	Pregătirea – individual sau în echipă – a unui referat, expunerea lui în plenum, redactarea acestuia în forma printabilă.

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>C1. Cunoașterea, înțelegerea și utilizarea unor concepte fundamentale ale științei biblice, precum și a principiilor și metodelor utilizate în domeniul studiat;</p> <p>C2. Capacitatea de a identifica sursele de informații, de a analiza și interpreta date din contexte profesionale și din literatura de specialitate;</p> <p>C3. Capacitatea de comunicare efectivă orală și scrisă în domeniul de specialitate în cel puțin o limbă de circulație internațională;</p> <p>C4. Capacitatea de a folosi conceptele și ideile biblice într-o manieră adecvată și de a le aplica realităților prezente, interpretându-le și transmițând mai departe cunoștințele dobândite.</p> <p>C5. Capacitatea de cercetare științifică și de documentare în domeniu.</p> <p>C6. Insușirea și exersarea unei metode corecte de interpretare a textelor biblice.</p>
Competențe transversale	<p>CT1. Capacitatea de a folosi cunoștințele biblice în activitățile pastorale, mai ales în cateheză, predică și discuțiile cu alte persoane.</p> <p>CT2. Capacitatea de însușire rapidă a conceptelor noi ce apar în diferitele științe teologice.</p> <p>CT3. Abilitatea de a înțelege, interpreta și aplica știința biblică într-un dialog constructiv și inovativ al Bisericii cu lumea actuală.</p>

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general	<p>1) însușirea noțiunilor și competențelor de bază pentru a putea avea acces la cunoașterea și studiul cărților istorice;</p> <p>2) contextualizarea documentată în istoria „civilă” a istoriei poporului israelit; identificarea istoriei religioase și teologice din paginile biblice;</p> <p>3) însușirea unei metode de lectură pentru a identifica mesajul de mântuire al textelor.</p>
7.2 Obiectivele specifice	<p>La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ explice conceptele care permit lectura și interpretarea din perspectivă religioasă și teologică a cărților istorice; ▪ Descrie contextul istoric și social în care au apărut scrierile istorice. ▪ Analizeze exegetic unele texte reprezentative din cărțile istorice.

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Introducere	prelegerea, problematizare	2 ore; L. ALONSO-SCHÖKEL (et alii), <i>La Bibbia nel suo contesto</i>
2.	Analiza documentelor arheologice	prelegerea, problematizare, demonstrație	4 ore; R. FABRIS, <i>Introduzione generale alla Bibbia</i>
3.	Analiza documentelor epigrafice	prelegerea, problematizare	4 ore; J.A. SOGGIN, <i>Storia d'Israele</i>
4.	Examinarea Hărților	prelegerea, problematizare, demonstrație	2 ore; B.J. BEITZEL, <i>Atlasul Bibliei</i>

5.	Istoria biblică	prelegerea, demonstrație	4 ore; J.A. SOGGIN, <i>Storia d'Israele</i>
6.	Texte istorice biblice de referință	prelegerea, demonstrație	4 ore; L. ALONSO-SCHÖKEL (et alii), <i>La Bibbia nel suo contesto</i>
7.	Exegeza unor texte	prelegerea, problematizare, demonstrație	4 ore; H. SIMIAN-YOFRE, <i>Metodologia dell'Antico Testamento</i>
8.	Elemente de teologie a istoriei	prelegerea, problematizare,	4 ore; L. MAZZINGHI, <i>Istoria Israelului</i>

Bibliografie**Referințe principale:**

- L. ALONSO-SCHÖKEL (et alii), *La Bibbia nel suo contesto*, Paideia, Brescia 1994;
J.M. ASURMENDI (et alii), *Storia, narrativa, apocalittica*, Paideia, Brescia 2003;
B.J. BEITZEL, *Atlasul Bibliei*, Litera, București 2011;
R.E. BROWN – J.A. FITZMYER – R.E. MURPHY, *Introducere și comentariu la Sfânta Scriptură, I*, Galaxia Gutenberg, Târgu Lăpuș, 2005;
R. FABRIS, *Introduzione generale alla Bibbia*, Elledici, Torino 2012;
G. PEREGO, *Atlante biblico interdisciplinare*, San Paolo, Cinisello Balsamo 1998;
L. MAZZINGHI, *Istoria Israelului. De la origini până în perioada romană*, Galaxia Gutenberg, Târgu Lăpuș 2012;
A. SACCHI, *Israele racconta la sua storia*, Roma 2011;
H. SIMIAN-YOFRE, *Metodologia dell'Antico Testamento*, Roma, 1994;
J.A. SOGGIN, *Storia d'Israele dalle origini a Bar Kochbà*, Paideia, Brescia 2002.

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Analiza unor documente arheologice	prelegerea, problematizare, dezbatere,	4 ore; R. FABRIS, <i>Introduzione generale alla Bibbia</i>
2.	Analiza unor documente epigrafice	problematizare, dezbatere,	2 ore; A. SACCHI, <i>Israele racconta la sua storia</i>
3.	Exerciții de citire a hărților	prelegerea, dezbatere,	2 ore; B.J. BEITZEL, <i>Atlasul Bibliei</i>
4.	Încadrarea spațială a principalelor evenimente biblice	prelegerea, problematizare, dezbatere,	4 ore; G. PEREGO, <i>Atlante biblico interdisciplinare</i>
5.	Încadrarea temporală a principalelor evenimente biblice	prelegerea, problematizare, dezbatere,	4 ore; J.M. ASURMENDI (et alii), <i>Storia, narrativa, apocalittica</i>
6.	Texte biblice cu caracter istoric	prelegerea, problematizare, dezbatere,	4 ore; L. ALONSO-SCHÖKEL (et alii), <i>La Bibbia nel suo contesto</i>
7.	Exegeza unor texte	prelegerea, problematizare, dezbatere,	4 ore; H. SIMIAN-YOFRE, <i>Metodologia</i>

			<i>dell'Antico Testamento</i>
8.	Teologia istoriei	prelegerea, problematizare, dezbateri,	4 ore; R. FABRIS, <i>Introduzione generale alla Bibbia</i>

Bibliografie**Referințe principale:**

- L. ALONSO-SCHÖKEL (et alii), *La Bibbia nel suo contesto*, Paideia, Brescia 1994;
J.M. ASURMENDI (et alii), *Storia, narrativa, apocalittica*, Paideia, Brescia 2003;
B.J. BEITZEL, *Atlasul Bibliei*, Litera, București 2011;
R.E. BROWN – J.A. FITZMYER – R.E. MURPHY, *Introducere și comentariu la Sfânta Scriptură*, I, Galaxia Gutenberg, Târgu Lăpuș, 2005;
R. FABRIS, *Introduzione generale alla Bibbia*, Elledici, Torino 2012;
G. PEREGO, *Atlante biblico interdisciplinare*, San Paolo, Cinisello Balsamo 1998;
L. MAZZINGHI, *Istoria Israelului. De la origini până în perioada romană*, Galaxia Gutenberg, Târgu Lăpuș 2012;
A. SACCHI, *Israele racconta la sua storia*, Roma 2011;
H. SIMIAN-YOFRE, *Metodologia dell'Antico Testamento*, Roma, 1994;
J.A. SOGGIN, *Storia d'Israele dalle origini a Bar Kochbà*, Paideia, Brescia 2002.

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Studentii vor fi capabili să identifice și să folosească resursele individuale și comunitare pentru elaborarea unor strategii pentru a face mai cunoscut mesajul Bibliei.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Participare, implicare activă	Examen oral	60%
10.5 Seminar/ Laborator	Elaborarea și prezentarea unei lucrări	Lucrare scrisă	40%
10.6 Standard minim de performanță: participarea la minim 70% din activitățile desfășurate și elaborarea a minim 505 din cerințele cursului.			

Data completării

25.09.2016

Titular de curs

Conf. univ. dr. pr. Iulian Faraoanu

Titular de seminar

Conf. univ. dr. pr. Iulian Faraoanu

Data avizării în departament: 27.09.2016

Director de departament: Conf. univ. dr. pr. Iulian Faraoanu

FIȘA DISCIPLINEI**1. Date despre program**

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Romano-Catolică
1.3 Departamentul	Teologie Romano-Catolică
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclu de studii	Licență
1.6 Programul de studii / Calificarea	Teologie romano-catolică pastorală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Teologie morală generală						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. univ. dr. pr. Lucian Farcaș						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect. univ. dr. pr. Lucian Farcaș						
2.4 An de studiu	III	2.5 Semestrul	I	2.6 Tip de evaluare	E	2.7 Regim disciplină	OB

* *OB – Obligatoriu / OP – Opțional*

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3. seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	28	3.6. seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					Ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutoriat					30
Examinări					4
Alte activități.....					0
3.7 Total ore studiu individual					94
3.8 Total ore pe semestru					150
3.9 Număr de credite					5

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	Participarea la cursurile și seminariile din anii I și II de studiu – <i>Philosophicum</i> – cunoștințe aprofundate de <i>Teologie Fundamentală, Introducere în Sfânta Scriptură, Istoria Bisericii</i> – examene luate
4.2 De competențe	Aplicarea conceptelor de natura <i>Fides et ratio</i> ; abordarea competentă a noțiunilor fundamentale ale teologiei morale romano-catolice; Capacitatea de a discerne specificul moralei creștine, care-și are fundamentele, pe de o parte, în mesajul moral al Bibliei, pe altă parte în tradiția eticii filosofice, așa cum s-a dezvoltat aceasta în occidentul catolic; Identificarea competentă a elementelor de apropiere, dar și de diferențiere la nivel ecumenic.

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Participarea obligatorie și activă la curs + seminar.
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	Pregătirea – individual sau în echipă – a unui referat, expunerea lui în plenum, redactarea acestuia în forma printabilă.

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C1. Capacitățile de abordare matură a unui discurs – în scris sau vorbit – pe tematica largă a conținutului teologic despre semnificația fundamentelor unei morale creștine; C2. Distincțiile clare între componente unei morale specific creștine și cele specifice unor tendințe recente în gândirea moral-teologică; C3. O viziune clară în privința credibilității moralei creștine în confruntarea cu poziții etice recente, mai puțin favorabile viziunii creștine; C4. Criteriile și aplicarea acestora în observarea atentă a mutațiilor legate de semnificația credinței (la nivel individual, dar și comunitar) într-o societate pluralistă; C5. Deținerea și expunerea argumentelor teologice în favoarea unei culturi bazate pe valorile autentice ale tradiției și experienței creștine, cu deschidere dialogală spre generația viitoare.
Competențe transversale	CT1. Observarea atentă, prin folosirea mijloacelor interdisciplinare, a fenomenelor importante atât din disciplinele fie ale domeniului teologic, fie din alte domenii, mai ales filosofice, medicale, socio/umane; CT2. Atenția față de abordarea diferitelor situații în cheie metodologică specific teologică, dar și în confruntare cu datele oferite în domeniu de alte discipline, teologice sau socio-umane, etc.; CT3. Promovarea activităților și inițiativelor de formare a copiilor și tinerilor, dar și a adulților, în vederea unei promovări a culturii și civilizației iubirii; CT4. Aprofundarea cu atenție a treptelor de evoluție privind capacitatea și abilitățile morale ale omului, respectiv creștinului.

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1. Obiectivul general	Asimilarea profundă, la nivel personal, a elementelor constitutive ale moralei fundamentale; Deprinderea didactică și pastorală în expunerea competentă și credibilă a cunoștințelor asimilate; Abordarea responsabilă a mutațiilor care, pe de o parte afectează negativ credibilitatea moralei creștine, pe de altă parte, angajarea competentă în abordarea mutațiilor favorabile unei etici creștine care să acorde importanță <i>semnelor timpului</i> ; Exercitarea dialogului între experiențele acumulate în <i>practica pastorală</i> și viitoare activitatea pastorală în mijlocul oamenilor și în centrele pastoral-parohiale sau altele pentru formare.
7.2. Obiectivele specifice	La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să: Formuleze un discurs teologic – dogmatic, moral și pastoral – despre o etică fundamentală moralei creștine ca bază în formarea teologic-pastorală; Să distingă în mod critic și apoi să evalueze corect mutațiile recente în efortul de prezentare și dezvoltare a discursului moral creștin; Să fie rezervați în fața unor tendințe din societate, chiar și în unele sectoare din Biserică contrare demnității ființei umane și să promoveze bazele unei culturi creștine și totodată valorile acesteia.

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
-----	------	-------------------	--

1.	Introducere generală în Teologia Morală	prelegere, problematizare, dezbateri	2 ore, Conciliul al II-lea din Vatican, Constituția pastorală <i>Gaudium et spes</i> ; A. Günthör, <i>Chiamata e risposta. Una nuova teologia morale</i> ; I. <i>Morale generale</i> , Edizioni Paoline, Cinisello Balsamo 1989;
2.	Morala creștină în mesajul Bibliei – prezentare generală	prelegere, problematizare, dezbateri	2 ore, COMISIA BIBLICĂ PONTIFICALĂ, <i>Biblia și morala. Rădăcinile biblice ale acțiunii creștine</i> (11 mai 2008), Città del Vaticano 2008.
3.	Creația ca dar și implicațiile sale morale	prelegere, problematizare, dezbateri	2 ore, COMISIA BIBLICĂ PONTIFICALĂ, <i>Interpretarea Bibliei în Biserică</i> (15 aprilie 1993), III, A, 3: <i>Enchiridion Vaticanum</i> 13, nr. 3035.
4.	Alianța în Vechiul Testament și normele pentru acțiunea umană	prelegere, problematizare, dezbateri	2 ore, CONCILIUL ECUMENIC AL II-LEA DIN VATICAN, Constituția dogmatică despre Revelația divină <i>Dei Verbum</i> , 14.
5.	Alianța în Isus Cristos și implicațiile sale morale	prelegere, problematizare, dezbateri	2 ore, Rudolf Schnackenburg, <i>Die sittliche Botschaft des Neuen Testaments</i> (Herders theologischer Kommentar zum Neuen Testament, Supplementband 2; Freiburg 1986–1988), vol. 1: <i>Von Jesus zur Urkirche</i> , vol. 2: <i>Die urchristlichen Verkündiger</i> ; Helmut, Merklein, <i>Die Gottesherrschaft als Handlungsprinzip. Untersuchung zur Ethik Jesu</i> ; Würzburg: Echter, 1984;
6.	Criterii biblice pentru reflecția morală – aspecte fundamentale	prelegere, problematizare, dezbateri	2 ore, COMISIA BIBLICĂ PONTIFICALĂ, <i>Interpretarea Bibliei în Biserică</i> (15 aprilie 1993), III, A, 3: <i>Enchiridion Vaticanum</i> 13.
7.	Criterii biblice pentru reflecția morală – aspecte specifice	prelegere, problematizare, dezbateri	2 ore, Wolfgang, Schrage, <i>Etica del Nuovo Testamento</i> , 1999 Brescia. COMISIA BIBLICĂ PONTIFICALĂ, <i>Biblia și morala. Rădăcinile biblice ale acțiunii creștine</i> (11 mai 2008), Città del Vaticano 2008.
8.	Esența și scopul omului	prelegere, problematizare, dezbateri	2 ore, R.G. De Haro, <i>La vita cristiana. Corso di teologia morale fondamentale</i> , Ares, Milano 1995.

9.	Împărăția lui Dumnezeu ca scop ultim al omului	prelegere, problematizare, dezbateri	4 ore, Helmut, Merklein, <i>Die Gottesherrschaft als Handlungsprinzip. Untersuchung zur Ethik Jesu</i> ; Würzburg: Echter, 1984; .
10.	Actul uman	prelegere, problematizare, dezbateri	6 ore, Helmut, Weber, <i>Allgemeine Moraltheologie. Ruf und Antwort</i> , Gray-Wien-Köln 1991. Johannes, Gründel, <i>Leben aus christlicher Verantwortung. Ein Grundkurs der Moral</i> (Vol. 1 – Grundlegungen), 1991 Düsseldorf. Olivier, Depré, <i>Philosophie morale</i> , Louvain-la-Neuve ² 2000.
11.	Concluzii și perspective în teologia morală fundamentală	prelegere, problematizare, dezbateri	2 ore, A. Günthör, <i>Chiamata e risposta. Una nuova teologia morale. I. Morale generale</i> , Edizioni Paoline, Cinisello Balsamo 1989;

Bibliografie**Documente**

COMISIA BIBLICĂ PONTIFICALĂ, *Biblia și morală. Rădăcinile biblice ale acțiunii creștine* (11 mai 2008), Città del Vaticano 2008.

COMISIA BIBLICĂ PONTIFICALĂ, *Poporul ebraic și Sfintele sale Scripturi în Biblia creștină* (24 mai 2001): *Enchiridion Vaticanum* 20, nr. 733-1150.

COMISIA TEOLOGICĂ INTERNAȚIONALĂ, *În căutarea unei etici universale: nouă privire asupra legii naturale*, Città del Vaticano 2009, nr. 39.

CONCILIUL ECUMENIC AL II-LEA DIN VATICAN, Constituția dogmatică despre Revelația divină *Dei Verbum*, 14.

COMISIA BIBLICĂ PONTIFICALĂ, *Interpretarea Bibliei în Biserică* (15 aprilie 1993), III, A, 3: *Enchiridion Vaticanum* 13, nr. 3035.

DEUTSCHE BISCHOFSKONFERENZ, *Katholischer Erwachsenenkatechismus*, Bd. II, 1995.

Resurse

Conciliul al II-lea din Vatican, Constituția pastorală *Gaudium et spes*;

A. Günthör, *Chiamata e risposta. Una nuova teologia morale. I. Morale generale*, Edizioni Paoline, Cinisello Balsamo 1989;

R.G. De Haro, *La vita cristiana. Corso di teologia morale fondamentale*, Ares, Milano 1995;

Ioan Paul al II-lea, Scrisoarea enciclică *Veritatis Splendor* (6 august 1993), ARCB, București 1993;

Papa Francisc, *Evangelii gaudium*, Vatican/Roma 2013.

Rudolf Schnackenburg, *Die sittliche Botschaft des Neuen Testaments* (Herders theologischer Kommentar zum Neuen Testament, Supplementband 2; Freiburg 1986–1988), vol. 1: *Von Jesus zur Urkirche*, vol. 2: *Die urchristlichen Verkündiger*

Helmut, Merklein, *Die Gottesherrschaft als Handlungsprinzip. Untersuchung zur Ethik Jesu*; Würzburg: Echter, 1984;

--- // ---, *Neues Testament und Ethik*; Freiburg u.a.: Freiburg-Basel-Wien 1989;

Stephan, Ernst / Ägidius, Engel, *Grundkurs christliche Ethik – Werkbuch für Schule, Gemeinde und Erwachsenenbildung*, München 1998.

Helmut, Weber, *Allgemeine Moraltheologie. Ruf und Antwort*, Gray-Wien-Köln 1991.
Livio, Melina / Stephan, Kampowski (ed.), *Come insegnare teologia Morale? Prospettive di rinnovamento nelle recenti proposte di esposizione sistematica*, Siena 2009.
Wolfgang, Schrage, *Etica del Nuovo Testamento*, 1999 Brescia.
Franz, Böckle, *Fundamental moral*, ⁵1991 München.
Johannes, Gründel, *Leben aus christlicher Verantwortung. Ein Grundkurs der Moral* (Vol. 1 – Grundlagen), 1991 Düsseldorf.
Olivier, Depré, *Philosophie morale*, Louvain-la-Neuve ²2000.

Lexika

Francesco, Compagnoni / Giannino, Piana / Salvatore, Privitera (ed.), *Nuovo Dizionario di Teologia Morale*, ⁴1999, Cinisello Balsamo (Milano).
Gerfried W. Hunold, Jochen, Sautmeister (ed.), *Lexikon der christlichen Ethik* (Lexikon für Theologie und Kirche kompakt), Vol. 1+2, Freiburg-Basel-Wien 2003.

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Introducere / fundamente ale Teologiei Morale în Magisteriul postconciliar	Prezentare text, analiza tematică, problematizare	2 ore, Ioan Paul al II-lea, Scrisoarea enciclică <i>Veritatis Splendor</i> (6 august 1993), ARCB, București 1993; CONCILIUL ECUMENIC AL II-LEA DIN VATICAN, Constituția dogmatică despre Revelația divină <i>Gaudium et spes</i> .
2.	Veritatis Splendor – așteptări și reacții	Prezentare text, analiza tematică, problematizare	2 ore, Ioan Paul al II-lea, Scrisoarea enciclică <i>Veritatis Splendor</i> (6 august 1993), ARCB, București 1993; CATEHISMUL BISERICII CATOLICE, București 1993.
3.	Introducere: Isus Cristos, adevărata lumină	Prezentare text, analiza tematică, problematizare	2 ore, Ioan Paul al II-lea, Scrisoarea enciclică <i>Veritatis Splendor</i> (6 august 1993), ARCB, București 1993; CATEHISMUL BISERICII CATOLICE, București 1993.
4.	Cristos și răspunsul la problema morală	Prezentare text, analiza tematică, problematizare	2 ore, Ioan Paul al II-lea, Scrisoarea enciclică <i>Veritatis Splendor</i> (6 august 1993), ARCB, București 1993; CATEHISMUL BISERICII CATOLICE, București 1993.
5.	Cristos și morala creștină - Mt 19,16ș.u.	Prezentare text, analiza tematică, problematizare	2 ore, Ioan Paul al II-lea, Scrisoarea enciclică <i>Veritatis Splendor</i> (6 august 1993), ARCB, București 1993; CATEHISMUL BISERICII CATOLICE, București 1993.
6.	Evanghelia și urmarea lui Cristos	Prezentare text, analiza tematică, problematizare	2 ore, Ioan Paul al II-lea, Scrisoarea enciclică <i>Veritatis Splendor</i> (6 august 1993), ARCB, București 1993; CATEHISMUL BISERICII

			CATOLICE, București 1993.
7.	Biserica în fața unor tendințe actuale ale teologiei morale	Prezentare text, analiza tematică, problematizare	2 ore, Ioan Paul al II-lea, Scrisoarea enciclică <i>Veritatis Splendor</i> (6 august 1993), ARCB, București 1993; CATEHISMUL BISERICII CATOLICE, București 1993.
8.	Grija pentru o învățătură sănătoasă	Prezentare text, analiza tematică, problematizare	2 ore, Ioan Paul al II-lea, Scrisoarea enciclică <i>Veritatis Splendor</i> (6 august 1993), ARCB, București 1993; CATEHISMUL BISERICII CATOLICE, București 1993.
9.	Raportul dintre libertate și lege	Prezentare text, analiza tematică, problematizare	2 ore, Ioan Paul al II-lea, Scrisoarea enciclică <i>Veritatis Splendor</i> (6 august 1993), ARCB, București 1993; CATEHISMUL BISERICII CATOLICE, București 1993.
10.	Raportul dintre conștiință și adevăr	Prezentare text, analiza tematică, problematizare	2 ore, Ioan Paul al II-lea, Scrisoarea enciclică <i>Veritatis Splendor</i> (6 august 1993), ARCB, București 1993; CATEHISMUL BISERICII CATOLICE, București 1993.
11.	Opțiunea fundamentală și atitudini concrete de comportament	Prezentare text, analiza tematică, problematizare	2 ore, Ioan Paul al II-lea, Scrisoarea enciclică <i>Veritatis Splendor</i> (6 august 1993), ARCB, București 1993; CATEHISMUL BISERICII CATOLICE, București 1993.
12.	Acțiunea morală	Problematizare	2 ore, Ioan Paul al II-lea, Scrisoarea enciclică <i>Veritatis Splendor</i> (6 august 1993), ARCB, București 1993; CATEHISMUL BISERICII CATOLICE, București 1993.
13.	Binele moral pentru binele Bisericii și al lumii	Problematizare	2 ore, Ioan Paul al II-lea, Scrisoarea enciclică <i>Veritatis Splendor</i> (6 august 1993), ARCB, București 1993; CATEHISMUL BISERICII CATOLICE, București 1993.
14.	Concluzii / spiritualitate mariană și teologia morală	Analiza tematică	2 ore, Ioan Paul al II-lea, Scrisoarea enciclică <i>Veritatis Splendor</i> (6 august 1993), ARCB, București 1993; CATEHISMUL BISERICII CATOLICE, București 1993.

Bibliografie

Documente

- COMISIA BIBLICĂ PONTIFICALĂ, *Biblia și morală. Rădăcinile biblice ale acțiunii creștine* (11 mai 2008), Città del Vaticano 2008.
- COMISIA BIBLICĂ PONTIFICALĂ, *Poporul ebraic și Sfintele sale Scripturi în Biblia creștină* (24 mai 2001): *Enchiridion Vaticanum* 20, nr. 733-1150.
- COMISIA TEOLOGICĂ INTERNAȚIONALĂ, *În căutarea unei etici universale: nouă privire asupra legii naturale*, Città del Vaticano 2009, nr. 39.
- CONCILIUL ECUMENIC AL II-LEA DIN VATICAN, Constituția dogmatică despre Revelația divină *Dei Verbum*, 14.
- COMISIA BIBLICĂ PONTIFICALĂ, *Interpretarea Bibliei în Biserică* (15 aprilie 1993), III, A, 3: *Enchiridion Vaticanum* 13, nr. 3035.
- DEUTSCHE BISCHOFSKONFERENZ, *Katholischer Erwachsenenkatechismus*, Bd. II, 1995.

Resurse

- Conciliul al II-lea din Vatican, Constituția pastorală *Gaudium et spes*;
- A. Günthör, *Chiamata e risposta. Una nuova teologia morale. I. Morale generale*, Edizioni Paoline, Cinisello Balsamo 1989;
- Olivier, Depré, *Philosophie morale*, Louvain-la-Neuve 2000.
- R.G. De Haro, *La vita cristiana. Corso di teologia morale fondamentale*, Ares, Milano 1995;
- Ioan Paul al II-lea, Scrisoarea enciclică *Veritatis Splendor* (6 august 1993), ARCB, București 1993; diferite articole din dicționare de teologie morală.
- Papa Francisc, *Evangelii gaudium*, Vatican/Roma 2013.
- Rudolf Schnackenburg, *Die sittliche Botschaft des Neuen Testaments* (Herders theologischer Kommentar zum Neuen Testament, Supplementband 2; Freiburg 1986–1988), vol. 1: *Von Jesus zur Urkirche*, vol. 2: *Die urchristlichen Verkündiger*
- Helmut, Merklein, *Die Gottesherrschaft als Handlungsprinzip. Untersuchung zur Ethik Jesu*; Würzburg: Echter, 1984;
- // ---, *Neues Testament und Ethik*; Freiburg u.a.: Herder 1989;
- Stephan, Ernst / Ägidius, Engel, *Grundkurs christliche Ethik*, München 1998.
- Helmut, Weber, *Allgemeine Moralthologie. Ruf und Antwort*, Gray-Wien-Köln 1991.
- Livio, Melina / Stephan, Kampowski (ed.), *Come insegnare teologia Morale? Prospettive di rinnovamento nelle recenti proposte di esposizione sistematica*, Siena 2009.
- Wolfgang, Schrage, *Etica del Nuovo Testamento*, 1999 Brescia.
- Franz, Böckle, *Fundamental moral*, 1991 München.
- Johannes, Gründel, *Leben aus christlicher Verantwortung. Ein Grundkurs der Moral* (Vol. 1 – Grundlagen), 1991 Düsseldorf.

Lexika

- Francesco, Compagnoni / Giannino, Piana / Salvatore, Privitera (ed.), *Nuovo Dizionario di Teologia Morale*, 1999, Cinisello Balsamo (Milano).
- Gerfried W. Hunold, Jochen, Sautmeister (ed.), *Lexikon der christlichen Ethik* (Lexikon für Theologie und Kirche kompakt), Vol. 1+2, Freiburg-Basel-Wien 2003.

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările Bisericii locale și cu situațiile sociale specifice vieții actuale

Studentii vor fi capabili să identifice și să folosească resursele individuale, ecleziale, instituționale pentru promovarea unei pastorații adecvate în contextul datelor specifice Bisericii locale.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Prezență și participare activă	Final semestru	50%
10.5 Seminar/ Laborator	Prezentare referat	Pe parcurs	50%
10.6 Standard minim de performanță			
Participarea la toate activitățile desfășurate și elaborarea a minim 75% din cerințele cursului			

Data completării

Titular de curs

Titular de seminar

25.09.2016

Lect. univ. dr. pr. Lucian Farcaș

Lect. univ. dr. pr. Lucian Farcaș

Data avizării în departament: 27.09.2016

Director de departament: Conf. univ. dr. pr. Iulian Faraoanu

FIȘA DISCIPLINEI**1. Date despre program**

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Romano-Catolică
1.3 Departamentul	Teologie Romano-Catolică
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licența
1.6 Programul de studii / Calificarea	Teologie romano-catolică pastorală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Introducere în Dreptul Canonic						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. univ. dr. pr. Benone Farcaș						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect. univ. dr. pr. Benone Farcaș						
2.4 An de studiu	III	2.5 Semestru	I	2.6 Tip de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei*	OB

* *OB – Obligatoriu / OP – Opțional*

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5 curs	14	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					Ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					30
Tutoriat					10
Examinări					2
Alte activități					40

3.7 Total ore studiu individual	122
3.8 Total ore pe semestru	150
3.9 Număr de credite	5

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	Introducere în dreptul canonic
4.2 De competențe	Definirea conceptelor, teoriilor și a metodelor dreptului canonic. Utilizarea cunoștințelor de bază în explicarea și interpretarea situației pastorale a credincioșilor. Elaborarea de proiecte inovative de intervenție la nivel comunitar.

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Participarea obligatorie și activă la curs.
5.2 De desfășurare a seminarului/ laboratorului	Pregătirea – individual sau în echipă – a unui referat, expunerea lui în plenum, redactarea acestuia în forma printabilă.

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C1. Capacitățile de abordare matură a unui discurs – în scris sau vorbit – pe tematica largă a dreptului canonic; C2. Dobândirea unor concepte clare despre fundamentarea teologică a dreptului canonic; C3. O viziune clară despre normativa Bisericii; C4. Capacități necesare în prezentarea disciplinei Bisericii; C5. Aprofundarea și expunerea argumentelor teologice în favoarea misiunii Bisericii de a-i conduce pe oameni la Dumnezeu.
Competențe transversale	CT1. Observarea atentă, prin folosirea mijloacelor interdisciplinare, a fenomenelor importante atât în viața individuală, cât și în cea comunitară; CT2. Atenția față de abordarea diferitelor situații în cheie metodologică specific teologică, dar și în confruntare cu datele oferite în domeniu de alte discipline, teologice sau socio-umane etc.; CT3. Promovarea activităților și inițiativelor de formare a creștinilor pentru societate, venite din partea altor organisme formative, asta într-un dialog constructiv și o colaborare deschisă; CT4. Exercițarea spiritului critic și constructiv în fața fenomenelor semnificative legate de actualitatea sacramentelor, la nivel individual și comunitar.

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general	Asimilarea profundă, la nivel personal, a elementelor teologice care stau la baza dreptului canonic; Deprinderea didactică și pastorală în expunerea competență și credibilă a cunoștințelor asimilate; Abordarea responsabilă a mutațiilor care, pe de o parte, afectează negativ percepția disciplinei prezente în Biserică și, pe de altă parte, angajarea competență în reafirmarea fundamentelor teologice ale normativei Bisericii; Exercițarea dialogului între experiențele acumulate în <i>practica pastorală</i> și viitoarea activitate pastorală în mijlocul oamenilor și în centrele pastoral-parohiale sau altele pentru formare.
7.2 Obiectivele specifice	La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să: Formuleze un discurs teologic despre locul dreptului canonic în Biserică; Să distingă în mod critic și apoi să evalueze corect mutațiile recente în practica dreptului canonic; Să fie rezervați în fața unor tendințe de relativizare a prezenței dreptului canonic în Biserică.

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Natura și locul dreptului în Biserică	Prelegere și dezbateri	1 oră, M. Pătrașcu, <i>Curs de drept canonic</i> , Iași 2007.
2.	Experiența juridică în Sfânta Scriptură, în Biserica de la începuturi și în Biserica antică I	Prelegere și dezbateri	1 oră, M. Pătrașcu, <i>Curs de drept canonic</i> , Iași 2007.
3.	Experiența juridică în Sfânta Scriptură, în Biserica de la începuturi și în Biserica antică II	Prelegere și dezbateri	1 oră, M. Pătrașcu, <i>Curs de drept canonic</i> , Iași 2007.
4.	Fundamentarea dreptului canonic I	Prelegere și dezbateri	1 oră, M. Pătrașcu, <i>Curs de drept canonic</i> , Iași 2007.

5.	Fundamentarea dreptului canonic II	Prelegere și dezbateri	1 oră, M. Pătrașcu, <i>Curs de drept canonic</i> , Iași 2007.
6.	Elemente pentru o teologie a dreptului canonic	Prelegere și dezbateri	1 oră, M. Pătrașcu, <i>Curs de drept canonic</i> , Iași 2007.
7.	Specificul și caracteristicile dreptului canonic	Prelegere și dezbateri	1 oră, M. Pătrașcu, <i>Curs de drept canonic</i> , Iași 2007.
8.	Stilul dreptului canonic	Prelegere și dezbateri	1 oră, M. Pătrașcu, <i>Curs de drept canonic</i> , Iași 2007.
9.	Izvoarele de producere a dreptului canonic	Prelegere și dezbateri	1 oră, M. Pătrașcu, <i>Curs de drept canonic</i> , Iași 2007.
10.	Izvoarele de cunoaștere a dreptului canonic: Primul mileniu	Prelegere și dezbateri	1 oră, M. Pătrașcu, <i>Curs de drept canonic</i> , Iași 2007.
11.	Izvoarele de cunoaștere a dreptului canonic: De la reforma gregoriană la Conciliul Tridentin	Prelegere și dezbateri	1 oră, M. Pătrașcu, <i>Curs de drept canonic</i> , Iași 2007.
12.	Izvoarele de cunoaștere a dreptului canonic: De la Conciliul Tridentin la <i>Codex Iuris Canonici</i> din 1917	Prelegere și dezbateri	1 oră, M. Pătrașcu, <i>Curs de drept canonic</i> , Iași 2007.
13.	Izvoarele de cunoaștere a dreptului canonic: De la <i>Codex Iuris Canonici</i> din 1917 la <i>Codex Iuris Canonici</i> din 1983 și la <i>Codex Canonum Ecclesiarum Orientalium</i> din 1990	Prelegere și dezbateri	1 oră, M. Pătrașcu, <i>Curs de drept canonic</i> , Iași 2007.
14.	Bisericile orientale catolice	Prelegere și dezbateri	1 oră, M. Pătrașcu, <i>Curs de drept canonic</i> , Iași 2007.

Bibliografie**Referințe principale:**

M. Pătrașcu, *Curs de drept canonic*, Iași 2007.

Referințe suplimentare:

Chiappeta L., *Il Codice di Diritto Canonico – Commento giuridico-pastorale*, Napoli 1988; *Codul de drept canonic*, Sapientia, Iași 2004; *Il diritto nel mistero della Chiesa*, I, Roma 1995; G. Ghirlanda, *Il diritto nella Chiesa mistero di comunione*, Roma 1990; Paraliu R., *Guide pratique du Code de Droit Canonique. Notes pastorales*, Bourges 1985; I. Tamaș, *Compendiu de drept canonic*, Sapientia, Iași 2013.

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Dezvoltarea istorică a dreptului canonic	Prelegere și problematizări	1 oră, D. Cenalmor – J. Miras, <i>Il diritto della Chiesa</i> , Roma 2005.
2.	Primul mileniu	Prelegere și problematizări	1 oră, D. Cenalmor – J. Miras, <i>Il diritto della Chiesa</i> , Roma 2005.

3.	Dreptul canonic și <i>Corpus Iuris Canonici</i>	Prelegere și problematizări	1 oră, D. Cenalmor – J. Miras, <i>Il diritto della Chiesa</i> , Roma 2005.
4.	Dreptul canonic de la Conciliul Tridentin până la Conciliul I din Vatican	Prelegere și problematizări	1 oră, D. Cenalmor – J. Miras, <i>Il diritto della Chiesa</i> , Roma 2005.
5.	Codul din 1917 - I	Prelegere și problematizări	1 oră, D. Cenalmor – J. Miras, <i>Il diritto della Chiesa</i> , Roma 2005.
6.	Codul din 1917 – II	Prelegere și problematizări	1 oră, D. Cenalmor – J. Miras, <i>Il diritto della Chiesa</i> , Roma 2005.
7.	Geneza revizuirii Codului	Prelegere și problematizări	1 oră, D. Cenalmor – J. Miras, <i>Il diritto della Chiesa</i> , Roma 2005.
8.	Relevanța canonică a Conciliului al II-lea din Vatican	Prelegere și problematizări	1 oră, D. Cenalmor – J. Miras, <i>Il diritto della Chiesa</i> , Roma 2005.
9.	Legislația postconciliară și elaborarea noului Cod latin I	Prelegere și problematizări	1 oră, D. Cenalmor – J. Miras, <i>Il diritto della Chiesa</i> , Roma 2005.
10.	Legislația postconciliară și elaborarea noului Cod latin II	Prelegere și problematizări	1 oră, D. Cenalmor – J. Miras, <i>Il diritto della Chiesa</i> , Roma 2005.
11.	Caracteristicile generale ale Codului din 1983 – I	Prelegere și problematizări	1 oră, D. Cenalmor – J. Miras, <i>Il diritto della Chiesa</i> , Roma 2005.
12.	Caracteristicile generale ale Codului din 1983 – II	Prelegere și problematizări	1 oră, D. Cenalmor – J. Miras, <i>Il diritto della Chiesa</i> , Roma 2005.
13.	Codul Canoanelor Bisericii Orientale I	Prelegere și problematizări	1 oră, D. Cenalmor – J. Miras, <i>Il diritto della Chiesa</i> , Roma 2005.
14.	Codul Canoanelor Bisericii Orientale II	Prelegere și problematizări	1 oră, D. Cenalmor – J. Miras, <i>Il diritto della Chiesa</i> , Roma 2005.

Bibliografie

D. Cenalmor – J. Miras, *Il diritto della Chiesa*, Roma 2005; Chiappeta L., *Il Codice di Diritto Canonico – Commento giuridico-pastorale*, Napoli 1988; *Codul de drept canonic*, Sapientia, Iași 2004; *Il diritto nel mistero della Chiesa*, I, Roma 1995; G. Ghirlanda, *Il diritto nella Chiesa mistero di comunione*, Roma 1990; Paraliu R., *Guide pratique du Code de Droit Canonique. Notes pastorales*, Bourges 1985.

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Studentii vor fi capabili să identifice și să folosească resursele individuale, ecleziale, instituționale pentru promovarea normativei Bisericii Romano-Catolice în contextul local românesc.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Prezență și participare activă	Final semestru	50%
10.5 Seminar/ Laborator	Prezentare referat	Pe parcurs	50%%
10.6 Standard minim de performanță			
Participarea la toate activitățile desfășurate și elaborarea a minim 75% din cerințele cursului			

Data completării

Titular de curs

Titular de seminar

25.09.2016

Lect. univ. dr. pr. Benone Farcaș

Lect. univ. dr. pr. Benone Farcaș

Data avizării în departament: 27.09.2016

Director de departament: Conf. univ. dr. pr. Iulian Faraoanu

FIȘA DISCIPLINEI**1. Date despre program**

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Romano-Catolică
1.3 Departamentul	Teologie Romano-Catolică
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii / Calificarea	Teologie romano-catolică pastorală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Introducere în psihologia experienței religioase						
2.2 Titularul activităților de curs	Conf. univ. dr. pr. Enășoae Iosif						
2.3 Titularul activităților de seminar	Conf. univ. dr. pr. Enășoae Iosif						
2.4 An de studiu	III	2.5 Semestru	I	2.6 Tip de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei*	OB

* *OB – Obligatoriu / OP – Opțional*

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					Ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					30
Documentare suplimentară în bibliotecă, sală de audiție					20
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					30
Tutoriat					10
Examinări					4
Alte activități: participări la concerte, spectacole, opere.					14
3.7 Total ore studiu individual					108
3.8 Total ore pe semestru					150
3.9 Număr de credite					5

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	
4.2 De competențe	Cunoașterea problemelor generale pe care le prezintă psihologia și integrarea proceselor psihologice centrale în proiectul formativ personal.

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Participarea obligatorie și activă la curs.
5.2 De desfășurare a seminarului/ laboratorului	Pregătirea – individual sau în echipă – a unui referat, expunerea lui în plenum, redactarea acestuia în forma printabilă.

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C1. Capacitățile de abordare matură a unui discurs – în scris sau vorbit – pe tematica largă a psihologiei religioase; C2. Dobândirea unor concepte clare despre psihicul uman; C3. O viziune clară despre rolul psihologiei în formarea umană; C4. Capacități necesare în relaționarea cu celelalte persoane.
Competențe transversale	CT1. Observarea atentă, prin folosirea mijloacelor interdisciplinare, a fenomenelor importante atât în viața individuală, cât și în cea comunitară; CT2. Atenția față de abordarea diferitelor situații în cheie metodologică specific teologică, dar și în confruntare cu datele oferite în domeniu de alte discipline, teologice sau socio-umane etc.; CT3. Promovarea activităților și inițiativelor de formare a creștinilor pentru societate, venite din partea altor organisme formative, asta într-un dialog constructiv și o colaborare deschisă;

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general	Asimilarea cunoștințelor generale despre psihologie; Abordarea responsabilă a activităților pastorale de formare a membrilor comunității bisericești; Cultivarea simțului discernământului față de diferitele chemări în Biserică.
7.2 Obiectivele specifice	La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să: Formuleze un discurs despre importanța psihologiei în formarea persoanei umane; Să distingă în mod critic și apoi să evalueze corect mutațiile recente în practica religioasă; Să fie rezervați în fața unor tendințe de relativizare a persoanei umane.

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Psihologia și formarea – documentele Bisericii referitoare la aportul științelor umane în formarea viitorilor preoți	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	3 ore, A. Vergote, <i>Psychologie religieuse</i> , Dessart, Bruxelles 1966.
2.	Psihologia dinamică – structură	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, A. Cosmovici, <i>Psihologie generală</i> , Polirom, Iași 1996.
3.	Nivelurile psihicului uman	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	1 oră, A. Cosmovici, <i>Psihologie generală</i> , Polirom, Iași 1996.
4.	Mecanisme de apărare	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	1 oră, A. Cosmovici, <i>Psihologie generală</i> , Polirom, Iași 1996.

5.	Motivația condiției umane	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, A. Manenti - A. Cencini, <i>Psicologia e formazione</i> , Dehoniane, Bologna 2003 ¹²
6.	Procesele afective	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	1 oră, A. Manenti - A. Cencini, <i>Psicologia e formazione</i> , Dehoniane, Bologna 2003 ¹²
7.	Conflictul și adaptarea	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	1 oră, A. Manenti - A. Cencini, <i>Psicologia e formazione</i> , Dehoniane, Bologna 2003 ¹²
8.	Decizia voluntară	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	1 oră, A. Manenti - A. Cencini, <i>Psicologia e formazione</i> , Dehoniane, Bologna 2003 ¹²
9.	Personalitatea	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, A. Manenti - A. Cencini, <i>Psicologia e formazione</i> , Dehoniane, Bologna 2003 ¹²

Bibliografie:

A. Manenti - A. Cencini, *Psicologia e formazione*, Dehoniane, Bologna 2003¹²; A. Tucicov-Bogdan, *Psihologie generală și psihologie socială*, Ed. Didactică și Pedagogică, București 1973; A. Vergote, *Psychologie religieuse*, Dessart, Bruxelles 1966; A. Cosmovici, *Psihologie generală*, Polirom, Iași 1996; A. Ronco, *Introduzione alla psicologia*, Libreria Ateneo Salesiano, Roma 19915.

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Psihologia și formarea – documentele Bisericii referitoare la aportul științelor umane în formarea viitorilor preoți	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	3 ore, A. Vergote, <i>Psychologie religieuse</i> , Dessart, Bruxelles 1966.
2.	Psihologia dinamică – structură	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, A. Cosmovici, <i>Psihologie generală</i> , Polirom, Iași 1996.
3.	Nivelurile psihicului uman	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	1 oră, A. Cosmovici, <i>Psihologie generală</i> , Polirom, Iași 1996.
4.	Mecanisme de apărare	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	1 oră, A. Cosmovici, <i>Psihologie generală</i> , Polirom, Iași 1996.
5.	Motivația condiției umane	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, A. Manenti - A. Cencini, <i>Psicologia e formazione</i> , Dehoniane, Bologna 2003 ¹²
6.	Procesele afective	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	1 oră, A. Manenti - A. Cencini, <i>Psicologia e formazione</i> , Dehoniane, Bologna 2003 ¹²

7.	Conflictul și adaptarea	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	1 oră, A. Manenti - A. Cencini, <i>Psicologia e formazione</i> , Dehoniane, Bologna 2003 ¹²
8.	Decizia voluntară	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	1 oră, A. Manenti - A. Cencini, <i>Psicologia e formazione</i> , Dehoniane, Bologna 2003 ¹²
9.	Personalitatea	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, A. Manenti - A. Cencini, <i>Psicologia e formazione</i> , Dehoniane, Bologna 2003 ¹²

Bibliografie:

A. Manenti - A. Cencini, *Psicologia e formazione*, Dehoniane, Bologna 2003¹²; A. Tucicov-Bogdan, *Psihologie generală și psihologie socială*, Ed. Didactică și Pedagogică, București 1973; A. Vergote, *Psychologie religieuse*, Dessart, Bruxelles 1966; A. Cosmovici, *Psihologie generală*, Polirom, Iași 1996; A. Ronco, *Introduzione alla psicologia*, Libreria Ateneo Salesiano, Roma 1995.

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Studentii vor fi capabili să identifice și să folosească resursele individuale, ecleziale, instituționale pentru promovarea unei culturi creștine bazate pe învățătura Bisericii Romano-Catolice în contextul local românesc.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Prezență și participare activă	Final semestru	50%
10.5 Seminar/ Laborator	Prezentare referat	Pe parcurs	70%
10.6 Standard minim de performanță			
Participarea la toate activitățile desfășurate și elaborarea a minim 75% din cerințele cursului			

Data completării

Titular de curs

Titular de seminar

25.09.2016

Conf. univ. dr. pr. Enășoae Iosif

Conf. univ. dr. pr. Enășoae Iosif

Data avizării în departament: 27.09.2016

Director de departament: Conf. univ. dr. pr. Iulian Faraoanu

FIȘA DISCIPLINEI**1. Date despre program**

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Romano-Catolică
1.3 Departamentul	Teologie Romano-Catolică
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii / Calificarea	Teologie romano-catolică pastorală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Introducere în liturgie						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. univ. dr. pr. Iacobut Daniel						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect. univ. dr. pr. Iacobut Daniel						
2.4 An de studiu	III	2.5 Semestru	II	2.6 Tip de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei*	OB

* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					Ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					25
Tutoriat					38
Examinări					5
Alte activități					0
3.7 Total ore studiu individual					108
3.8 Total ore pe semestru					150
3.9 Număr de credite					5

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	Cursul de istorie a Bisericii și de introducere în Biblie
4.2 De competențe	Abilitatea de a sintetiza informațiile propuse în cadrul cursului

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Participarea obligatorie și activă la curs.
5.2 De desfășurare a seminarului/ laboratorului	Pregătirea – individual sau în echipă – a unui referat, expunerea lui în plenum, redactarea acestuia în forma printabilă.

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>C1. Cunoașterea, înțelegerea și utilizarea unor concepte fundamentale ale științei liturgice, precum și a principiilor și metodelor utilizate în domeniul studiat;</p> <p>C2. Capacitatea de a identifica sursele de informații, de a analiza și interpreta date din contexte profesionale și din literatura de specialitate;</p> <p>C3. Capacitatea de comunicare efectivă orală și scrisă în domeniul de specialitate în cel puțin o limbă de circulație internațională;</p> <p>C4. Capacitatea de a folosi conceptele și ideile teologice într-o manieră adecvată și de a le aplica realităților prezente, interpretându-le și transmițând mai departe cunoștințele dobândite.</p> <p>C5. Capacitatea de cercetare științifică și de documentare în domeniu.</p>
Competențe transversale	<p>CT1. Capacitatea de a folosi cunoștințele dobândite în activitățile pastorale și culturale ale unei comunități.</p> <p>CT2. Capacitatea de însușire rapidă a conceptelor noi ce apar în diferitele științe teologice.</p> <p>CT3. Abilitatea de a înțelege și a aplica noțiunile fundamentale ale Liturgiei pentru transmiterea vie și fidelă a credinței Bisericii în cadrul unui dialog constructiv cu lumea actuală.</p>

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general	I) formarea liturgică prin dobândirea principalelor noțiuni liturgice, a principiilor și normelor ce structurează liturgia Bisericii; II) ilustrarea legăturii profunde dintre liturgie și doctrina credinței; III) analiza părților imutabile și a celor supuse schimbării din acțiunile liturgice; IV) oferirea unei pregătiri adecvate exercitării slujirii sacerdotale exprimată prin prezidarea celebrării sacramentelor, sacramentaliilor și a liturgiei orelor.
7.2 Obiectivele specifice	La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Explice noțiunile fundamentale ale Liturgiei, ▪ Descrie structura unei acțiuni liturgice, ▪ Analizeze textele fundamentale ale Constituției Conciliului Vatican II <i>Sacrosanctum Concilium</i>.

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Știința liturgică și formarea liturgică	prelegerea, problematizare, demonstrație	2 ore; suport curs
2.	Termenul „liturgie” și teologia biblică despre cult: Vechiul Testament	prelegerea, problematizare, demonstrație	2 ore; suport curs
3.	Teologia biblică despre cult: Noul Testament	prelegerea, problematizare	2 ore; suport curs
4.	Istoria Liturgiei: antichitatea	prelegerea, problematizare, demonstrație	2 ore; suport curs
5.	Istoria Liturgiei: familiile liturgice	prelegerea, demonstrație	2 ore; suport curs

6.	Istoria Liturghiei: Evul Mediu	prelegerea, demonstrație	2 ore; suport curs
7.	Istoria Liturghiei: de la Conciliul Tridentin la Mișcarea Liturgică	prelegerea, demonstrație	2 ore; suport curs
8.	Teologia Liturghiei a Conciliului Vatican II	prelegerea, problematizare	2 ore; suport curs
9.	Liturghia: celebrarea misterului lui Cristos	prelegerea, problematizare	2 ore; suport curs
10.	Subiectul celebrării: adunarea liturgică	prelegerea, problematizare	2 ore; suport curs
11.	Locul celebrării: edificiul cultural creștin	prelegerea, problematizare	2 ore; suport curs
12.	Elementele acțiunii liturgice: rit, semn și simbol	prelegerea, problematizare	2 ore; suport curs
13.	Pastorală liturgică: evanghelizarea și catehizarea prin Liturghie	prelegerea, problematizare,	2 ore; suport curs
14.	Spiritualitatea liturgică	prelegere, problematizare,	2 ore; suport curs

Bibliografie

Referințe principale:

A. ADAM, *Corso di liturgia*, Queriniana, Brescia 1988; M. AUGÉ, *Liturgia*, Paoline, Cinisello Balsamo 1992; C. DUMEA, *Introducere în liturgie*, ITRC 1997 (*pro manuscripto*); J. LOPEZ MARTIN, *In Spirito e verità: Introduzione alla liturgia*, Paoline, Cinisello Balsamo 1989; S. ROSO, *Un popolo di sacerdoti. Introduzione alla liturgia*, Elledici, Leumann 2007; V. SANSON, *Per Gesù Cristo nostro Signore: corso di liturgia fondamentale*, EDB, Bologna 1999.

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Importanța formării liturgice a viitorilor preoți	prelegerea, problematizare, dezbateri,	1 oră; suport curs
2.	Diferențele definiției ale liturghiei în sec. XIX-XX	problematizare, dezbateri,	1 oră; D.G. PĂTRASCU, <i>Patrologie și patristică</i>
3.	Semnificația cultului „în duh și adevăr”	prelegerea, dezbateri,	1 oră; suport curs
4.	Caracteristicile liturghiei romane clasice	prelegerea, problematizare, dezbateri,	1 oră; suport curs
5.	Caracteristicile liturghiei bizantine	prelegerea, problematizare, dezbateri,	1 oră; suport curs
6.	Relevanța papilor Grigore al VII-lea și Inocențiu al III-lea pentru istoria Liturghiei	prelegerea, problematizare, dezbateri,	1 oră; suport curs
7.	Teologia liturgică a lui Odo Casel	prelegerea, problematizare, dezbateri,	1 oră; suport curs
8.	Liturghia, moment al istoriei mântuirii (SC 5-6)	prelegerea, problematizare, dezbateri,	1 oră; suport curs

9.	Definiția Liturgiei din SC 7	prelegerea, problematizare, dezbateri,	1 oră; suport curs
10.	Dimensiunea eclezială a Liturgiei	prelegerea, problematizare, dezbateri,	1 oră; suport curs
11.	Normele privitoare la așezarea elementelor principale ale prezbiteriului	prelegerea, problematizare, dezbateri,	1 oră; suport curs
12.	Dimensiunea antropologică și simbolică a Liturgiei	prelegerea, dezbateri,	1 oră; suport curs
13.	Grupul animatorilor liturgici într-o comunitate parohială	prelegerea, problematizare, dezbateri,	1 oră; suport curs
14.	Spiritualitatea liturgică a preotului	prelegere, problematizare, dezbateri,	1 oră; suport curs

Bibliografie

A. ADAM, *Corso di liturgia*, Queriniana, Brescia 1988; M. AUGE, *Liturgia*, Paoline, Cinisello Balsamo 1992; C. DUMEA, *Introducere în liturgie*, ITRC 1997 (*pro manuscripto*); J. LOPEZ MARTIN, *In Spirito e verità: Introduzione alla liturgia*, Paoline, Cinisello Balsamo 1989; S. ROSO, *Un popolo di sacerdoti. Introduzione alla liturgia*, Elledici, Leumann 2007; V. SANSON, *Per Gesù Cristo nostro Signore: corso di liturgia fondamentale*, EDB, Bologna 1999.

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Studentii vor fi capabili să identifice și să folosească resursele individuale și comunitare pentru elaborarea unor strategii pentru a face mai cunoscut limbajul și semnificația Liturgiei.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Participare, implicare activă	Examen oral	30%
10.5 Seminar/ Laborator	Elaborarea și prezentarea unei lucrări	Lucrare scrisă	70%
10.6 Standard minim de performanță: participarea la minim 70% din activitățile desfășurate și elaborarea a minim 505 din cerințele cursului.			

Data completării

Titular de curs

Titular de seminar

25.09.2016

Lect. univ. dr. pr. Iacobut Daniel

Lect. univ. dr. pr. Iacobut Daniel

Data avizării în departament: 26.09.2016

Director de departament: Conf. univ. dr. pr. Iulian Faraoanu

FIȘA DISCIPLINEI**1. Date despre program**

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Romano-Catolică
1.3 Departamentul	Teologie Romano-Catolică
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii / Calificarea	Teologie romano-catolică pastorală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Științe biblice: Evangheliile sinoptice						
2.2 Titularul activităților de curs	Conf. univ. dr. pr. Iulian Faraoanu						
2.3 Titularul activităților de seminar	Conf. univ. dr. pr. Iulian Faraoanu						
2.4 An de studiu	III	2.5 Semestru	II	2.6 Tip de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei*	OB

* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					Ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutoriat					30
Examinări					4
Alte activități					0
3.7 Total ore studiu individual					94
3.8 Total ore pe semestru					150
3.9 Număr de credite					5

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	Un curs de exegeză a textelor Noului Testament
4.2 De competențe	Abilitatea de aplicare a unei metode exegetice în analiza textelor biblice

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Participarea obligatorie și activă la curs.
5.2 De desfășurare a seminarului/ laboratorului	Pregătirea – individual sau în echipă – a unui referat, expunerea lui în plenum, redactarea acestuia în forma printabilă.

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>C1. Cunoașterea, înțelegerea și utilizarea unor concepte fundamentale ale științei biblice, precum și a principiilor și metodelor utilizate în domeniul studiat;</p> <p>C2. Capacitatea de a identifica sursele de informații, de a analiza și interpreta date din contexte profesionale și din literatura de specialitate;</p> <p>C3. Capacitatea de comunicare efectivă orală și scrisă în domeniul de specialitate în cel puțin o limbă de circulație internațională;</p> <p>C4. Capacitatea de a folosi conceptele și ideile teologice într-o manieră adecvată și de a le aplica realităților prezente, interpretându-le și transmițând mai departe cunoștințele dobândite.</p> <p>C5. Capacitatea de cercetare științifică și de documentare în domeniu.</p> <p>C6. Însușirea și exersarea unei metode corecte de interpretare a textelor biblice.</p>
Competențe transversale	<p>CT1. Capacitatea de a folosi cunoștințele biblice în activitățile pastorale, mai ales în cateheză, predică și discuțiile cu alte persoane.</p> <p>CT2. Capacitatea de însușire rapidă a conceptelor noi ce apar în diferitele științe teologice.</p> <p>CT3. Abilitatea de a înțelege, interpreta și aplica știința biblică într-un dialog constructiv și inovativ al Bisericii cu lumea actuală.</p>

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general	<p>1) însușirea noțiunilor și competențelor de bază pentru a putea avea acces la cunoașterea și studiul literaturii evanghelice;</p> <p>2) dobândirea unor cunoștințe de bază referitoare la temele ce permit abordarea mai științifică a universului literaturii și teologiei evangheliilor sinoptice.</p>
7.2 Obiectivele specifice	<p>La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Explice conceptele teologice de bază cu care se exprimă evangheliștii. ▪ Descrie contextul istoric și social în care au apărut scrierile evanghelice. ▪ Analizeze exegetic unele texte reprezentative din evanghelii.

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Contextul cultural și istoric al apariției evangheliilor	prelegerea, problematizare, demonstrație	2 ore; M. LACONI, <i>Vangeli sinottici</i>
2.	Context religios	prelegerea, problematizare, demonstrație	2 ore; M. LACONI, <i>Vangeli sinottici</i>
3.	Aspecte literare ale evangheliei	prelegerea, problematizare	2 ore; R.A. MONASTERIO – A.R. CARMONA, <i>Vangeli sinottici</i>
4.	Formarea evangheliei	prelegerea, problematizare, demonstrație	2 ore; R.A. MONASTERIO – A.R. CARMONA, <i>Vangeli</i>

			<i>sinottici</i>
5.	Problema sinoptică	prelegerea, demonstrație	2 ore; I.P. GRECH, <i>Tradizione sinottica</i>
6.	Istoria interpretării evangheliilor	prelegerea, demonstrație	2 ore; R.A. MONASTERIO – A.R. CARMONA, <i>Vangeli sinottici</i>
7.	Evanghelia după sf. Marcu	prelegerea, problematizare, demonstrație	2 ore; R.A. MONASTERIO – A.R. CARMONA, <i>Vangeli sinottici</i>
8.	Mc 6 și 10: exegeza	prelegerea, problematizare,	2 ore; suport curs
9.	Teologia	prelegerea, problematizare	2 ore; R.A. MONASTERIO – A.R. CARMONA, <i>Vangeli sinottici</i>
10.	Evanghelia după sf. Matei	prelegerea, problematizare	2 ore; M. LACONI, <i>Vangeli sinottici</i>
11.	Mt 28,16-20: exegeza	prelegerea, problematizare, demonstrație	2 ore; suport curs
12.	Teologia lui Matei	prelegerea, problematizare	2 ore; R.A. MONASTERIO – A.R. CARMONA, <i>Vangeli sinottici</i>
13.	Evanghelia după sf. Luca	prelegerea, problematizare, demonstrație	2 ore; M. LACONI, <i>Vangeli sinottici</i>
14.	Lc 4,16-30: exegeza	problematizare, demonstrație	2 ore; suport curs
Bibliografie			
Referințe principale: BROWN – J.A. FITZMYER – R.E. MURPHY, <i>Evangheliile sinoptice (Introducere și comentariu la Sfânta Scriptură)</i> , Galaxia Gutenberg, Târgu-Lăpuș 2005; I.P. GRECH, <i>Tradizione sinottica</i> , Roma 2000; M. LACONI, <i>Vangeli sinottici e Atti degli Apostoli</i> , Leumann (TO) 1994; X. LÉON-DUFOUR, <i>I vangeli e la storia di Gesù</i> , Milano 1968; E. LOHSE, <i>L'ambiente del Nuovo Testamento</i> , Brescia 1993; R.A. MONASTERIO – A.R. CARMONA, <i>Vangeli sinottici e Atti degli Apostoli</i> , Brescia 1995; G. ROSSÉ, <i>Il Vangelo di Luca</i> , Città Nuova, Roma 1992.			
8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Contextul NT	prelegerea, problematizare, dezbatere,	2 ore; M. LACONI, <i>Vangeli sinottici</i>
2.	Evanghelia: gen literar, forma	problematizare, dezbatere,	2 ore; R.A. MONASTERIO – A.R. CARMONA, <i>Vangeli</i>

			<i>sinottici</i>
3.	Evoluția interpretării evangheliilor	prelegerea, dezbateri,	2 ore; R.A. MONASTERIO – A.R. CARMONA, <i>Vangeli sinottici</i>
4.	Evanghelia după sf. Marcu	prelegerea, problematizare, dezbateri,	2 ore; suport curs
5.	Mc 10: exegeza	prelegerea, problematizare, dezbateri,	2 ore; suport curs
6.	Teologia la Marcu	prelegerea, problematizare, dezbateri,	2 ore; R.A. MONASTERIO – A.R. CARMONA, <i>Vangeli sinottici</i>
7.	Adevărul evangheliilor	prelegerea, problematizare, dezbateri,	2 ore; suport curs
8.	Caracteristici ale evangheliei după Matei	prelegerea, problematizare, dezbateri,	2 ore; R.A. MONASTERIO – A.R. CARMONA, <i>Vangeli sinottici</i>
9.	Evanghelia după Matei	prelegerea, problematizare, dezbateri,	2 ore; R.A. MONASTERIO – A.R. CARMONA, <i>Vangeli sinottici</i>
10.	Mt 18: exegeza	prelegerea, problematizare, dezbateri,	2 ore; suport curs
11.	Teologia evangheliei după sf. Matei	prelegerea, problematizare, dezbateri,	2 ore; M. LACONI, <i>Vangeli sinottici</i>
12.	Evanghelia după sf. Luca	prelegerea, dezbateri,	2 ore; M. LACONI, <i>Vangeli sinottici</i>
13.	Opera lui Luca	prelegerea, problematizare, dezbateri,	2 ore; suport curs
14.	Teologia evangheliei după sf. Luca	problematizare, dezbateri,	2 ore; R.A. MONASTERIO – A.R. CARMONA, <i>Vangeli sinottici</i>

Bibliografie

BROWN – J.A. FITZMYER – R.E. MURPHY, *Evangheliile sinoptice (Introducere și comentariu la Sfânta Scriptură)*, Galaxia Gutenberg, Târgu-Lăpuș 2005;
I.P. GRECH, *Tradizione sinottica*, Roma 2000;
M. LACONI, *Vangeli sinottici e Atti degli Apostoli*, Leumann (TO) 1994;
X. LÉON-DUFOUR, *I vangeli e la storia di Gesù*, Milano 1968;
E. LOHSE, *L'ambiente del Nuovo Testamento*, Brescia 1993;
R.A. MONASTERIO – A.R. CARMONA, *Vangeli sinottici e Atti degli Apostoli*, Brescia 1995;
G. ROSSÉ, *Il Vangelo di Luca*, Città Nuova, Roma 1992.

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor

profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Studentii vor fi capabili să identifice și să folosească resursele individuale și comunitare pentru elaborarea unor strategii pentru a face mai cunoscut mesajul Bibliei.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Participare, implicare activă	Examen oral	60%
10.5 Seminar/ Laborator	Elaborarea și prezentarea unei lucrări	Lucrare scrisă	40%
10.6 Standard minim de performanță: participarea la minim 70% din activitățile desfășurate și elaborarea a minim 505 din cerințele cursului.			

Data completării

Titular de curs

Titular de seminar

21.09.2016

Conf. univ. dr. pr. Iulian Faraoanu

Conf. univ. dr. pr. Iulian Faraoanu

Data avizării în departament: 27.09.2016

Director de departament: Conf. univ. dr. pr. Iulian Faraoanu

FIȘA DISCIPLINEI**1. Date despre program**

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Romano-Catolică
1.3 Departamentul	Teologie Romano-Catolică
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii / Calificarea	Teologie romano-catolică pastorală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Morala virtuților						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. univ. dr. pr. Lucian Farcaș						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect. univ. dr. pr. Lucian Farcaș						
2.4 An de studiu	III	2.5 Semestrul	2	2.6 Tip de evaluare	E	2.7 Regim disciplină	OB

* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					Ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutoriat					31
Examinări					3
Alte activități.....					0
3.7 Total ore studiu individual					94
3.8 Total ore pe semestru					150
3.9 Număr de credite					5

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	Participarea la cursurile și seminariile de <i>Teologie Morală fundamentală</i> (baze biblice și actul uman) – examene luate
4.2 De competențe	Aplicarea conceptelor de teologie morală fundamentală la tematica tratatelor despre <i>lege-conștiință-păcat</i> ; Capacitatea de identificare a conceptelor <i>lege-conștiință-păcat</i> și integrarea lor într-o analiză teologică sistematică; Posibilitatea de diferențiere a fenomenelor legate de <i>lege-conștiință-păcat</i> în vieții tradiționale și cea actuală.

GF5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Participarea obligatorie și activă la curs / seminar.
-------------------------------	---

5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	Pregătirea – individual sau în echipă – a unui referat, expunerea lui în plenum, redactarea acestuia în forma printabilă.
--	---

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>C1. Capacitățile de abordare matură a unui discurs – în scris sau vorbit – pe tematica largă a triadei <i>lege-conștiință-păcat</i>, ca discurs teologic al Bisericii;</p> <p>C2. Distincțiile clare între componentele <i>lege-conștiință-păcat</i>, totodată sesizarea și argumentarea critică în fața unor fenomene sociale inacceptabile la nivel moral cu viziunea Bisericii (creștin, catolic);</p> <p>C3. O viziune clară în privința pledoariei pentru o prezentare credibilă a Bisericii în mijlocul societății de astăzi pe tematica de mai sus;</p> <p>C4. Criteriile și aplicarea acestora în observarea atentă a mutațiilor din cadrul vieții sociale, numirea atentă a efectelor/situațiilor noi precum și a cauzelor acestora;</p> <p>C5. Aprofundarea și expunerea argumentelor teologice în favoarea unui discurs credibil și acceptabil al Bisericii în societatea de astăzi, în care să se afle în centru <i>providența, vocea și milostivirea divină</i>, cu raportare preferabilă la condiția și demnitatea persoanei umane, la valoarea vieții personale și comunitare.</p>
Competențe transversale	<p>CT1. Observarea atentă, prin folosirea mijloacelor interdisciplinare, a fenomenelor importante atât în viața individuală cât și în cea comunitară;</p> <p>CT2. Atenția față de abordarea diferitelor situații în cheie metodologică specific teologică, dar și în confruntare cu datele oferite în domeniu de alte discipline, teologice sau socio-umane, etc.;</p> <p>CT3. Promovarea activităților și inițiativelor de formare a creștinilor pentru societate, venite din partea altor organisme formative, asta într-un dialog constructiv și o colaborare deschisă;</p> <p>CT4. Exercițierea spiritului critic și constructiv în fața fenomenelor semnificative din cadrul vieții sociale în care <i>lege-conștiință-păcat</i> joacă un rol important sau chiar decisiv.</p>

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1. Obiectivul general	<p>Asimilarea profundă, la nivel personal, a elementelor constitutive ale triadei <i>lege-conștiință-păcat</i>;</p> <p>Deprinderea didactică și pastorală în expunerea competentă și credibilă a cunoștințelor asimilate;</p> <p>Abordarea responsabilă a mutațiilor care, pe de o parte afectează negativ viața socială și, pe de altă parte, angajarea competentă în abordarea mutațiilor favorabile unei culturi de inspirație creștină;</p> <p>Exercițierea dialogului între experiențele acumulate în <i>practica pastorală</i> și viitoarea activitate pastorală în mijlocul oamenilor și în centrele pastoral-parohiale sau altele pentru formare.</p>
7.2. Obiectivele specifice	<p>La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să:</p> <p>Formuleze un discurs teologic – dogmatic, moral și pastoral – despre învățătura Bisericii privind cele trei tratate: <i>lege-conștiință-păcat</i>.</p> <p>Să distingă în mod critic și apoi să evalueze corect mutațiile recente legate de aceste tratate, la nivel de viață individuală, dar și comunitară;</p> <p>Să fie rezervați în fața unor tendințe din societatea de azi, contrare demnității omului ca individ, dar și ca membru în societate, și să promoveze bazele binelui comun în care să fie <i>respect pentru lege, apreciere pentru conștiință și înțelegere pentru păcat</i> (în primul rând pentru om).</p>

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Introducere: semnificația tratatelor despre <i>lege, conștiință și păcat</i>	prelegere, problematizare, dezbateri	2 ore, CATEHISMUL BISERICII CATOLICE, București 1993. DBK, <i>Katholischer Erwachsenenkatechismus</i> , Bd. II, 1995.

2.	Legea – percepția noțiunii de lege în morală de ieri și de azi	prelegere, problematizare, dezbateri	2 ore, A. Günthör, <i>Chiamata e risposta. Una nuova teologia morale. I. Morale generale</i> , Edizioni Paoline, Cinisello Balsamo 1989; Ioan Paul al II-lea, Scrisoarea enciclică <i>Veritatis Splendor</i> (6 august 1993), ARCB, București 1993;
3.	Legea lui Dumnezeu în Sfânta Scriptură	prelegere, problematizare, dezbateri	2 ore, COMISIA BIBLICĂ PONTIFICALĂ, <i>Biblia și morală. Rădăcinile biblice ale acțiunii creștine</i> (11 mai 2008), Città del Vaticano 2008.
4.	Legea morală <i>naturală</i>	prelegere, problematizare, dezbateri	2 ore, COMISIA TEOLOGICĂ INTERNAȚIONALĂ, <i>În căutarea unei etici universale: nouă privire asupra legii naturale</i> , Città del Vaticano 2009.
5.	Obligația morală a legii Legislatorul și supusul	prelegere, problematizare, dezbateri	2 ore, Aurel, Percü, <i>Lege – conștiință – păcat</i> , Iași 2000. A. Günthör, <i>Chiamata e risposta. Una nuova teologia morale. Morale generale</i> , Edizioni Paoline, Cinisello Balsamo 1989;
6.	Conștiința – perceperea ei în morală de ieri și de azi	prelegere, problematizare, dezbateri	2 ore, Eberhard, Schockenhoff, <i>Wie gewiss ist das Gewissen? Eine ethische Orientierung</i> , Freiburg – Basel – Wien 2003.
7.	Natura conștiinței creștine	prelegere, problematizare, dezbateri	2 ore, Peter, Fonk, <i>Das Gewissen. Was es ist – wie es wirkt – wie weit es bindet</i> , Regensburg 2004. Aurel, Percü, <i>Lege – conștiință – păcat</i> , Iași 2000.
8.	Geneza conștiinței	prelegere, problematizare, dezbateri	2 ore, Helmut, Weber, <i>Allgemeine Moraltheologie. Ruf und Antwort</i> , Graz-Wien-Köln 1991.
9.	Conștiința, normă interiorizată de moralitate	prelegere, problematizare, dezbateri	2 ore, Stephan, Ernst / Ägidius, Engel, <i>Grundkurs christliche Ethik – Werkbuch für Schule, Gemeinde und Erwachsenenbildung</i> , München 1998.
10.	Păcatul – simțul păcatului perceput altădată și astăzi	prelegere, problematizare, dezbateri	2 ore, Gesine, Schwan, <i>Politik und Schuld. Die zerstörerische Macht des Schweigens</i> , Frankfurt am Main 1997. Arnold, Köpcke-Duttler, <i>Schuld – Strafe – Versöhnung. Ein interdisziplinäres Gespräch</i> , Mainz 1990.

11.	Natura păcatului	prelegere, problematizare, dezbateri	2 ore, Ioan Paul al II-lea, Scrisoarea enciclică <i>Veritatis Splendor</i> (6 august 1993), ARCB, București 1993;
12.	Diferite împărțiri ale păcatului	prelegere, problematizare, dezbateri	2 ore, Aurel, Percă, <i>Lege – conștiință – păcat</i> , Iași 2000.
13.	Izvoarele păcatului; Chemarea la convertire	prelegere, problematizare, dezbateri	2 ore, Georg, Fischer / Knut, Backhaus, <i>Sühne und Versöhnung. Perspektiven des Alten und Neuen Testaments</i> , Würzburg 2000.
14.	Responsabilitatea pentru păcatele altora; cooperarea la păcat	prelegere, problematizare, dezbateri	2 ore, Aurel, Percă, <i>Lege – conștiință – păcat</i> , Iași 2000. A. Günthör, <i>Chiamata e risposta. Una nuova teologia morale. I. Morale generale</i> , Edizioni Paoline, Cinisello Balsamo 1989;

Bibliografie

Izvoare primare:

CONCILIUL ECUMENIC AL II-LEA DIN VATICAN, Constituția dogmatică despre Revelația divină *Dei Verbum*.

CONCILIUL ECUMENIC AL II-LEA DIN VATICAN, Constituția dogmatică despre Biserică în lumea de azi *Gaudium et spes*.

CATEHISMUL BISERICII CATOLICE, Partea III, București 1993.

Consiliul Pontifical pentru Dreptate și Pace, *Compendiu de doctrină socială a Bisericii*, Iași 2007-

COMISIA BIBLICĂ PONTIFICĂLĂ, *Biblia și morală. Rădăcinile biblice ale acțiunii creștine* (11 mai 2008), Città del Vaticano 2008.

COMISIA TEOLOGICĂ INTERNAȚIONALĂ, *În căutarea unei etici universale: nouă privire asupra legii naturale*, Città del Vaticano 2009.

COMISIA BIBLICĂ PONTIFICĂLĂ, *Interpretarea Bibliei în Biserică* (15 aprilie 1993), III, A, 3: *Enchiridion Vaticanum* 13, nr. 3035.

DEUTSCHE BISCHOFSKONFERENZ, *Katholischer Erwachsenenkatechismus*, Bd. II, 1995.

Resurse:

Aurel, Percă, *Lege – conștiință – păcat*, Iași 2000.

A. Günthör, *Chiamata e risposta. Una nuova teologia morale. I. Morale generale*, Edizioni Paoline, Cinisello Balsamo 1989;

R.G. De Haro, *La vita cristiana. Corso di teologia morale fondamentale*, Ares, Milano 1995;

Ioan Paul al II-lea, Scrisoarea enciclică *Veritatis Splendor* (6 august 1993), ARCB, București 1993;

Papa Francisc, *Evangelii gaudium*, Vatican/Roma 2013.

Rudolf Schnackenburg, *Die sittliche Botschaft des Neuen Testaments* (Herders theologischer Kommentar zum Neuen Testament, Supplementband 2; Freiburg 1986–1988).

Helmut, Merklein, *Die Gottesherrschaft als Handlungsprinzip. Untersuchung zur Ethik Jesu*; Würzburg: Echter, 1984;

--- // ---, *Neues Testament und Ethik*; Freiburg u.a.: Freiburg-Basel-Wien 1989;

Stephan, Ernst / Ägidius, Engel, *Grundkurs christliche Ethik – Werkbuch für Schule, Gemeinde und Erwachsenenbildung*, München 1998.

- Helmut, Weber, *Allgemeine Moralthologie. Ruf und Antwort*, Graz-Wien-Köln 1991.
- Livio, Melina / Stephan, Kampowski (ed.), *Come insegnare teologia Morale? Prospettive di rinnovamento nelle recenti proposte di esposizione sistematica*, Siena 2009.
- Wolfgang, Schrage, *Etica del Nuovo Testamento*, 1999 Brescia.
- Franz, Böckle, *Fundamental moral*, ⁵1991 München.
- Johannes, Gründel, *Leben aus christlicher Verantwortung. Ein Grundkurs der Moral* (Vol. 1 – Grundlagen), 1991 Düsseldorf.
- Adolf, Exeler, *In Gottes Freiheit leben. Die Zehn Gebote*, Herder – Basel – Wien ³1983.
- Georg, Fischer / Knut, Backhaus, *Sühne und Versöhnung. Perspektiven des Alten und Neuen Testaments*, Würzburg 2000.
- Gesine, Schwan, *Politik und Schuld. Die zerstörerische Macht des Schweigens*, Frankfurt am Main ³1997.
- Arnold, Köpcke-Duttler, *Schuld – Strafe – Versöhnung. Ein interdisziplinäres Gespräch*, Nainz 1990.
- Alasdair, MacIntyre, *Tratat de morală – după virtute*, București 1998.
- Josef, Schreiner, *An deinen Geboten habe ich meine Freude. Zur Ethik des Alten Testaments*, Würzburg 1997.
- Eberhard, Schockenhoff, *Wie gewiss ist das Gewissen? Eine ethische Orientierung*, Freiburg – Basel – Wien 2003.
- Stephan, Ernst, *Grundfragen theologischer Ethik. Ein Einführung*, Münschen 2009.
- Peter, Fonk, *Das Gewissen. Was es ist – wie es wirkt – wie weit es bindet*, Regensburg 2004.
- Helmut, Weber, *Allgemeine Moralthologie. Ruf und Antwort*, Graz-Wien-Köln 1991.
- Wolfgang, Schrage, *Etica del Nuovo Testamento*, 1999 Brescia.
- Franz, Böckle, *Fundamental moral*, ⁵1991 München.
- Johannes, Gründel, *Leben aus christlicher Verantwortung. Ein Grundkurs der Moral* (Vol. 1 – Grundlagen), 1991 Düsseldorf.
- Adolf, Exeler, *In Gottes Freiheit leben. Die Zehn Gebote*, Herder – Basel – Wien ³1983.
- Georg, Fischer / Knut, Backhaus, *Sühne und Versöhnung. Perspektiven des Alten und Neuen Testaments*, Würzburg 2000.
- Gesine, Schwan, *Politik und Schuld. Die zerstörerische Macht des Schweigens*, Frankfurt am Main ³1997.
- Arnold, Köpcke-Duttler, *Schuld – Strafe – Versöhnung. Ein interdisziplinäres Gespräch*, Nainz 1990.
- Alasdair, MacIntyre, *Tratat de morală – după virtute*, București 1998.

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Învățătura CBC despre <i>lege, conștiință, păcat</i> – prezentare generală	Prezentare text, analiza tematică, problematizare, contextualizare	2 ore, CATEHISMUL BISERICII CATOLICE, Partea III, București 1993. Ioan Paul al II-lea, Scrisoarea enciclică <i>Veritatis Splendor</i> (6 august 1993), ARCB, București 1993;
2.	Posibilitatea unei <i>conștiințe sociale</i>	Prezentare text, analiza tematică, problematizare, contextualizare	2 ore, CATEHISMUL BISERICII CATOLICE, Partea III, București 1993. Ioan Paul al II-lea, Scrisoarea enciclică <i>Veritatis Splendor</i> (6 august 1993), ARCB, București 1993;
3.	<i>Lege – Legea morală Har și îndreptățire</i>	Prezentare text, analiza tematică, problematizare,	2 ore, CATEHISMUL BISERICII CATOLICE, Partea III, București

		contextualizare	1993. Ioan Paul al II-lea, Scrisoarea enciclică <i>Veritatis Splendor</i> (6 august 1993), ARCB, București 1993;
4.	Lege – <i>Biserica, mamă și învățătoare / poruncile Bisericii</i>	Prezentare text, analiza tematică, problematizare, contextualizare	2 ore, CATEHISMUL BISERICII CATOLICE, Partea III, București 1993. Ioan Paul al II-lea, Scrisoarea enciclică <i>Veritatis Splendor</i> (6 august 1993), ARCB, București 1993;
5.	Conștiință – <i>conștiința morală</i>	Prezentare text, analiza tematică, problematizare, contextualizare	2 ore, CATEHISMUL BISERICII CATOLICE, Partea III, București 1993. Ioan Paul al II-lea, Scrisoarea enciclică <i>Veritatis Splendor</i> (6 august 1993), ARCB, București 1993;
6.	Conștiința – <i>formarea conștiinței</i>	Prezentare text, analiza tematică, problematizare, contextualizare	2 ore, CATEHISMUL BISERICII CATOLICE, Partea III, București 1993. Ioan Paul al II-lea, Scrisoarea enciclică <i>Veritatis Splendor</i> (6 august 1993), ARCB, București 1993;
7.	Conștiința – <i>a alege conform conștiinței</i>	Prezentare text, analiza tematică, problematizare, contextualizare	2 ore, CATEHISMUL BISERICII CATOLICE, Partea III, București 1993. Ioan Paul al II-lea, Scrisoarea enciclică <i>Veritatis Splendor</i> (6 august 1993), ARCB, București 1993;
8.	Conștiința – <i>judicata eronată</i>	Prezentare text, analiza tematică, problematizare, contextualizare	6 ore, CATEHISMUL BISERICII CATOLICE, Partea III, București 1993. Ioan Paul al II-lea, Scrisoarea enciclică <i>Veritatis Splendor</i> (6 august 1993), ARCB, București 1993;
9.	Păcatul – <i>milostivirea divină</i>	Prezentare text, analiza tematică, problematizare, contextualizare	2 ore, CATEHISMUL BISERICII CATOLICE, Partea III, București 1993. Ioan Paul al II-lea, Scrisoarea enciclică <i>Veritatis Splendor</i> (6 august 1993), ARCB, București 1993;
10.	Păcatul – <i>Diversitatea păcatelor</i>	Prezentare text, analiza tematică, problematizare,	2 ore, CATEHISMUL BISERICII CATOLICE, Partea III, București 1993. Ioan Paul al II-lea, Scrisoarea enciclică <i>Veritatis Splendor</i> (6 august 1993), ARCB, București 1993;
11.	Concluzii – <i>Proliferarea păcatului</i>	Analiza tematică, Contextualizare, aplicare	2 ore, Gesine, Schwan, <i>Politik und Schuld. Die zerstörerische Macht des Schweigens</i> , Frankfurt am Main ³ 1997. D. BARBU, ed., <i>Firea românilor</i> .

Bibliografie**Izvoare primare:**

CONCILIUL ECUMENIC AL II-LEA DIN VATICAN, Constituția dogmatică despre Revelația divină *Dei Verbum*.

CONCILIUL ECUMENIC AL II-LEA DIN VATICAN, Constituția dogmatică despre Biserică în lumea de azi *Gaudium et spes*.

CATEHISMUL BISERICII CATOLICE, Partea III, București 1993.

Consiliul Pontifical pentru Dreptate și Pace, *Compendiu de doctrină socială a Bisericii*, Iași 2007-

COMISIA BIBLICĂ PONTIFICALĂ, *Biblia și morală. Rădăcinile biblice ale acțiunii creștine* (11 mai 2008), Città del Vaticano 2008.

COMISIA TEOLOGICĂ INTERNAȚIONALĂ, *În căutarea unei etici universale: nouă privire asupra legii naturale*, Città del Vaticano 2009.

COMISIA BIBLICĂ PONTIFICALĂ, *Interpretarea Bibliei în Biserică* (15 aprilie 1993), III, A, 3: *Enchiridion Vaticanum* 13, nr. 3035.

DEUTSCHE BISCHOFSKONFERENZ, *Katholischer Erwachsenenkatechismus*, Bd. II, 1995.

Resurse:

Aurel, Percă, *Lege – conștiință – păcat*, Iași 2000.

A. Günthör, *Chiamata e risposta. Una nuova teologia morale. I. Morale generale*, Edizioni Paoline, Cinisello Balsamo 1989;

R.G. De Haro, *La vita cristiana. Corso di teologia morale fondamentale*, Ares, Milano 1995;

Ioan Paul al II-lea, Scrisoarea enciclică *Veritatis Splendor* (6 august 1993), ARCB, București 1993;

Papa Francisc, *Evangelii gaudium*, Vatican/Roma 2013.

Rudolf Schnackenburg, *Die sittliche Botschaft des Neuen Testaments* (Herders theologischer Kommentar zum Neuen Testament, Supplementband 2; Freiburg 1986–1988).

Helmut, Merklein, *Die Gottesherrschaft als Handlungsprinzip. Untersuchung zur Ethik Jesu*; Würzburg: Echter, 1984;

--- // ---, *Neues Testament und Ethik*; Freiburg u.a.: Freiburg-Basel-Wien 1989;

Stephan, Ernst / Ägidius, Engel, *Grundkurs christliche Ethik – Werkbuch für Schule, Gemeinde und Erwachsenenbildung*, München 1998.

Helmut, Weber, *Allgemeine Moraltheologie. Ruf und Antwort*, Graz-Wien-Köln 1991.

Livio, Melina / Stephan, Kampowski (ed.), *Come insegnare teologia Morale? Prospettive di rinnovamento nelle recenti proposte di esposizione sistematica*, Siena 2009.

Wolfgang, Schrage, *Etica del Nuovo Testamento*, 1999 Brescia.

Franz, Böckle, *Fundamental-moral*, ⁵1991 München.

Johannes, Gründel, *Leben aus christlicher Verantwortung. Ein Grundkurs der Moral* (Vol. 1 – Grundlegungen), 1991 Düsseldorf.

Adolf, Exeler, *In Gottes Freiheit leben. Die Zehn Gebote*, Herder – Basel – Wien ³1983.

Georg, Fischer / Knut, Backhaus, *Sühne und Versöhnung. Perspektiven des Alten und Neuen Testaments*, Würzburg 2000.

Gesine, Schwan, *Politik und Schuld. Die zerstörerische Macht des Schweigens*, Frankfurt am Main ³1997.

Arnold, Köpcke-Duttler, *Schuld – Strafe – Versöhnung. Ein interdisziplinäres Gespräch*, Nainz 1990.

Alasdair, MacIntyre, *Tratat de morală – după virtute*, București 1998.

Josef, Schreiner, *An deinen Geboten habe ich meine Freude. Zur Ethik des Alten Testaments*, Würzburg

1997.

Eberhard, Schockenhoff, *Wie gewiss ist das Gewissen? Eine ethische Orientierung*, Freiburg – Basel – Wien 2003.

Stephan, Ernst, *Grundfragen theologischer Ethik. Ein Einführung*, München 2009.

Peter, Fonk, *Das Gewissen. Was es ist – wie es wirkt – wie weit es bindet*, Regensburg 2004.

Helmut, Weber, *Allgemeine Moralthologie. Ruf und Antwort*, Graz-Wien-Köln 1991.

Wolfgang, Schrage, *Etica del Nuovo Testamento*, 1999 Brescia.

Franz, Böckle, *Fundamental-moral*, ⁵1991 München.

Johannes, Gründel, *Leben aus christlicher Verantwortung. Ein Grundkurs der Moral* (Vol. 1 – Grundlagen), 1991 Düsseldorf.

Adolf, Exeler, *In Gottes Freiheit leben. Die Zehn Gebote*, Herder – Basel – Wien ³1983.

Georg, Fischer / Knut, Backhaus, *Sühne und Versöhnung. Perspektiven des Alten und Neuen Testaments*, Würzburg 2000.

Gesine, Schwan, *Politik und Schuld. Die zerstörerische Macht des Schweigens*, Frankfurt am Main ³1997.

Arnold, Köpcke-Duttler, *Schuld – Strafe – Versöhnung. Ein interdisziplinäres Gespräch*, Nainz 1990.

Alasdair, MacIntyre, *Tratat de morală – după virtute*, București 1998.

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările Bisericii locale și cu situațiile sociale specifice vieții actuale

Studentii vor fi capabili să identifice și să folosească resursele individuale, ecleziale, instituționale pentru promovarea unei pastorații adecvate în contextul datelor specifice Bisericii locale.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Prezență și participare activă	Pe parcurs	50%
10.5 Seminar/ Laborator	Prezentare referat	Pe parcurs	50%
10.6 Standard minim de performanță			
Participarea la toate activitățile desfășurate și elaborarea a minim 50% din cerințele cursului			

Data completării

Titular de curs

Titular de seminar

21.09.2016

Lect. univ. dr. pr. Lucian Farcaș

Lect. univ. dr. pr. Lucian Farcaș

Data avizării în departament: 27.09.2016

Director de departament: Conf. univ. dr. pr. Iulian Faraonu

FIȘA DISCIPLINEI**1. Date despre program**

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Romano-Catolică
1.3 Departamentul	Teologie Romano-Catolică
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licența
1.6 Programul de studii / Calificarea	Teologie romano-catolică pastorală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Normele generale ale Dreptului Canonic						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. univ. dr. pr. Benone Farcaș						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect. univ. dr. pr. Benone Farcaș						
2.4 An de studiu	III	2.5 Semestru	II	2.6 Tip de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei*	OB

* *OB – Obligatoriu / OP – Opțional*

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5 curs	14	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					Ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					30
Tutoriat					10
Examinări					2
Alte activități					40

3.7 Total ore studiu individual	122
3.8 Total ore pe semestru	150
3.9 Număr de credite	5

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	Introducere în dreptul canonic
4.2 De competențe	Definirea conceptelor, teoriilor și a metodelor dreptului canonic. Utilizarea cunoștințelor de bază în explicarea și interpretarea situației pastorale a credincioșilor. Elaborarea de proiecte inovative de intervenție la nivel comunitar.

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Participarea obligatorie și activă la curs.
5.2 De desfășurare a seminarului/ laboratorului	Pregătirea – individual sau în echipă – a unui referat, expunerea lui în plenum, redactarea acestuia în forma printabilă.

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C1. Capacitățile de abordare matură a unui discurs – în scris sau vorbit – pe tematica largă a dreptului canonic; C2. Dobândirea unor concepte clare despre normele generale; C3. O viziune clară despre normativa ecleziastică; C4. Capacități necesare în prezentarea disciplinei Bisericii prezente în Codul de Drept Canonic; C5. Aprofundarea și expunerea argumentelor teologice în favoarea misiunii Bisericii de a-i conduce pe oameni la Dumnezeu.
Competențe transversale	CT1. Observarea atentă, prin folosirea mijloacelor interdisciplinare, a fenomenelor importante atât în viața individuală, cât și în cea comunitară; CT2. Atenția față de abordarea diferitelor situații în cheie metodologică specific teologică, dar și în confruntare cu datele oferite în domeniu de alte discipline, teologice sau socio-umane etc.; CT3. Promovarea activităților și inițiativelor de formare a creștinilor pentru societate, venite din partea altor organisme formative, asta într-un dialog constructiv și o colaborare deschisă; CT4. Exercițarea spiritului critic și constructiv în fața fenomenelor semnificative legate de actualitatea sacramentelor, la nivel individual și comunitar.

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general	Asimilarea profundă, la nivel personal, a normelor generale canonice; Deprinderea didactică și pastorală în expunerea competentă și credibilă a cunoștințelor asimilate; Abordarea responsabilă a mutațiilor care, pe de o parte, afectează negativ percepția disciplinei prezente în Biserică și, pe de altă parte, angajarea competentă în reafirmarea normativei Bisericii; Exercițarea dialogului între experiențele acumulate în <i>practica pastorală</i> și viitoarea activitate pastorală în mijlocul oamenilor și în centrele pastoral-parohiale sau altele pentru formare.
7.2 Obiectivele specifice	La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să: Formuleze un discurs teologic normele canonice prezente în Codul de Drept Canonic; Să distingă în mod critic și apoi să evalueze corect mutațiile recente în practica dreptului canonic; Să fie rezervați în fața unor tendințe de relativizare a disciplinei Bisericii și să fie promotorii unei culturi bazate pe iertare și reconciliere.

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Legile ecleziastice I	Prelegere și dezbateri	1 oră, AA.VV, <i>Il diritto nel mistero della Chiesa</i> , I, Roma 1995.
2.	Legile ecleziastice II	Prelegere și dezbateri	1 oră, AA.VV, <i>Il diritto nel mistero della Chiesa</i> , I, Roma 1995.
3.	Cutuma. Decretele generale și instrucțiunile	Prelegere și dezbateri	1 oră, AA.VV, <i>Il diritto nel mistero della Chiesa</i> , I, Roma 1995.
4.	Actele administrative particulare: norme comune; decretul și preceptele particulare	Prelegere și dezbateri	1 oră, AA.VV, <i>Il diritto nel mistero della Chiesa</i> , I, Roma 1995.

5.	Actele administrative particulare: privilegiile	Prelegere și dezbateri	1 oră, AA.VV, <i>Il diritto nel mistero della Chiesa</i> , I, Roma 1995.
6.	Actele administrative particulare: dispensele	Prelegere și dezbateri	1 oră, AA.VV, <i>Il diritto nel mistero della Chiesa</i> , I, Roma 1995.
7.	Statutele și regulamentele	Prelegere și dezbateri	1 oră, AA.VV, <i>Il diritto nel mistero della Chiesa</i> , I, Roma 1995.
8.	Persoanele fizice	Prelegere și dezbateri	1 oră, AA.VV, <i>Il diritto nel mistero della Chiesa</i> , I, Roma 1995.
9.	Persoanele juridice	Prelegere și dezbateri	1 oră, AA.VV, <i>Il diritto nel mistero della Chiesa</i> , I, Roma 1995.
10.	Actele juridice	Prelegere și dezbateri	1 oră, AA.VV, <i>Il diritto nel mistero della Chiesa</i> , I, Roma 1995.
11.	Puterea de conducere	Prelegere și dezbateri	1 oră, AA.VV, <i>Il diritto nel mistero della Chiesa</i> , I, Roma 1995.
12.	Oficiile ecleziastice: acordarea oficiului ecleziastic	Prelegere și dezbateri	1 oră, AA.VV, <i>Il diritto nel mistero della Chiesa</i> , I, Roma 1995.
13.	Oficiile ecleziastice: pierderea oficiului ecleziastic	Prelegere și dezbateri	1 oră, AA.VV, <i>Il diritto nel mistero della Chiesa</i> , I, Roma 1995.
14.	Prescrierea. Calcularea timpului	Prelegere și dezbateri	1 oră, AA.VV, <i>Il diritto nel mistero della Chiesa</i> , I, Roma 1995.

Bibliografie**Referințe principale:**

AA.VV, *Il diritto nel mistero della Chiesa*, I, Roma 1995.

Referințe suplimentare:

Chiappeta L., *Il Codice di Diritto Canonico – Commento giuridico-pastorale*, Napoli 1988; *Codul de drept canonic*, Sapientia, Iași 2004; G. Ghirlanda, *Il diritto nella Chiesa mistero di comunione*, Roma 1990; Paraliou R., *Guide pratique du Code de Droit Canonique. Notes pastorales*, Bourges 1985; I. Tamaș, *Compendiu de drept canonic*, Sapientia, Iași 2013.

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Noțiunea de orânduire canonică I	Prelegere și problematizări	1 oră, D. Cenalmor – J. Miras, <i>Il diritto della Chiesa</i> , Roma 2005.
2.	Noțiunea de orânduire canonică II	Prelegere și problematizări	1 oră, D. Cenalmor – J. Miras, <i>Il diritto della Chiesa</i> , Roma 2005.
3.	Relația juridică și elementele sale I	Prelegere și problematizări	1 oră, D. Cenalmor – J. Miras, <i>Il diritto della Chiesa</i> , Roma 2005.

4.	Relația juridică și elementele sale II	Prelegere și problematizări	1 oră, D. Cenalmor – J. Miras, <i>Il diritto della Chiesa</i> , Roma 2005.
5.	Persoană și subiect în Drept. Concepția pozitivistă I	Prelegere și problematizări	1 oră, D. Cenalmor – J. Miras, <i>Il diritto della Chiesa</i> , Roma 2005.
6.	Persoană și subiect în Drept. Concepția pozitivistă II	Prelegere și problematizări	1 oră, D. Cenalmor – J. Miras, <i>Il diritto della Chiesa</i> , Roma 2005.
7.	Persoana fizică în orânduirea canonică I	Prelegere și problematizări	1 oră, D. Cenalmor – J. Miras, <i>Il diritto della Chiesa</i> , Roma 2005.
8.	Persoana fizică în orânduirea canonică II	Prelegere și problematizări	1 oră, D. Cenalmor – J. Miras, <i>Il diritto della Chiesa</i> , Roma 2005.
9.	Factori care au incidență asupra statutului juridic al persoanei fizice I	Prelegere și problematizări	1 oră, D. Cenalmor – J. Miras, <i>Il diritto della Chiesa</i> , Roma 2005.
10.	Factori care au incidență asupra statutului juridic al persoanei fizice II	Prelegere și problematizări	1 oră, D. Cenalmor – J. Miras, <i>Il diritto della Chiesa</i> , Roma 2005.
11.	Persoana juridică în orânduirea canonică I	Prelegere și problematizări	1 oră, D. Cenalmor – J. Miras, <i>Il diritto della Chiesa</i> , Roma 2005.
12.	Persoana juridică în orânduirea canonică II	Prelegere și problematizări	1 oră, D. Cenalmor – J. Miras, <i>Il diritto della Chiesa</i> , Roma 2005.
13.	Subiecți fără personalitate I	Prelegere și problematizări	1 oră, D. Cenalmor – J. Miras, <i>Il diritto della Chiesa</i> , Roma 2005.
14.	Subiecți fără personalitate II	Prelegere și problematizări	1 oră, D. Cenalmor – J. Miras, <i>Il diritto della Chiesa</i> , Roma 2005.

Bibliografie

D. Cenalmor – J. Miras, *Il diritto della Chiesa*, Roma 2005; Chiappeta L., *Il Codice di Diritto Canonico – Commento giuridico-pastorale*, Napoli 1988; *Codul de drept canonic*, Sapientia, Iași 2004; *Il diritto nel mistero della Chiesa*, I, Roma 1995; G. Ghirlanda, *Il diritto nella Chiesa mistero di comunione*, Roma 1990; Paraliu R., *Guide pratique du Code de Droit Canonique. Notes pastorales*, Bourges 1985.

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Studentii vor fi capabili să identifice și să folosească resursele individuale, ecleziale, instituționale pentru promovarea normativei Bisericii Romano-Catolice în contextul local românesc.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
----------------	---------------------------	-------------------------	---------------------------------

10.4 Curs	Prezență și participare activă	Final semestru	50%
10.5 Seminar/ Laborator	Prezentare referat	Pe parcurs	50%
10.6 Standard minim de performanță			
Participarea la toate activitățile desfășurate și elaborarea a minim 75% din cerințele cursului			

Data completării

Titular de curs

Titular de seminar

21.09.2016

Lect. univ. dr. pr. Benone Farcaș

Lect. univ. dr. pr. Benone Farcaș

Data avizării în departament: 27.09.2016

Director de departament: Conf. dr. pr. Iulian Faraoanu

FIȘA DISCIPLINEI**1. Date despre program**

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea ”Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Romano-Catolică
1.3 Departamentul	Teologie Romano-Catolică
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclu de studii	Licență
1.6 Programul de studii / Calificarea	Teologie romano-catolică pastorală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Patrologia și patristica: până Conciliul de la Niceea						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. univ. dr. pr. Fabian Doboș						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect. univ. dr. pr. Fabian Doboș						
2.4 An de studiu	III	2.5 Semestru	I	2.6 Tip de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei*	OP

* *OB – Obligatoriu / OP – Opțional*

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					Ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					25
Tutoriat					40
Examinări					3
Alte activități					0
3.7 Total ore studiu individual					108
3.8 Total ore pe semestru					150
3.9 Număr de credite					5

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	Un curs de istorie a Bisericii din epoca antică
4.2 De competențe	Abilitatea de contextualizare a autorilor studiați în epoca antichității creștine

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Participarea obligatorie și activă la curs.
5.2 De desfășurare a seminarului/ laboratorului	Pregătirea – individual sau în echipă – a unui referat, expunerea lui în plenum, redactarea acestuia în forma printabilă.

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C1. Cunoașterea, înțelegerea și utilizarea unor concepte fundamentale ale științei patristice, precum și a principiilor și metodelor utilizate în domeniul studiat; C2. Capacitatea de a identifica sursele de informații, de a analiza și interpreta date din contexte profesionale și din literatura de specialitate; C3. Capacitatea de comunicare efectivă orală și scrisă în domeniul de specialitate în cel puțin o limbă de circulație internațională; C4. Capacitatea de a folosi conceptele și ideile teologice într-o manieră adecvată și de a le aplica realităților prezente, interpretându-le și transmițând mai departe cunoștințele dobândite. C5. Capacitatea de cercetare științifică și de documentare în domeniu.
Competențe transversale	CT1. Capacitatea de a folosi cunoștințele patristice în activitățile culturale și pastorale. CT2. Capacitatea de însușire rapidă a conceptelor noi ce apar în diferitele științe teologice. CT3. Abilitatea de a înțelege, interpreta și aplica cunoașterea vieții, operelor și învățăturii Sfinților Părinți pentru transmiterea vie și fidelă a credinței Bisericii în cadrul unui dialog constructiv cu lumea actuală.

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general	I) formarea capacității de a ilustra contribuția dată de Părinții Bisericii pentru transmiterea fidelă a adevărilor revelate; II) analiza Părinților Bisericii drept martori privilegiați ai Tradiției; III) cunoașterea vieții, operelor și gândirii Sfinților Părinți; III) asimilarea bogăției culturale, spirituale și apostolice a Părinților Bisericii; IV) situarea în propriul context istoric al activității literare și pastorale a Sfinților Părinți.
7.2 Obiectivele specifice	La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Explice noțiunile fundamentale de: patristică, patrologie, părinte al Bisericii, părinți apostolici, părinți apologeți. ▪ Descrie contribuția specifică a fiecărui părinte al Bisericii la aprofundarea credinței. ▪ Individualizeze operele principale ale autorilor studiați și să le precizeze structura.

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Noțiunea de părinte al Bisericii: definiția clasică și cea modernă	prelegerea, problematizare, demonstrație	2 ore; D.G. PĂTRASCU, <i>Patrologie și patristică I</i>
2.	Istoria studiilor patristice și importanța lor	prelegerea, problematizare, demonstrație	2 ore; D.G. PĂTRASCU, <i>Patrologie și patristică I</i>
3.	Introducere la Părinții Apostolici	prelegerea, problematizare	2 ore; D.G. PĂTRASCU, <i>Patrologie și patristică I</i>
4.	Didahia	prelegerea, problematizare, demonstrație	2 ore; suport curs
5.	Clement Romanul	prelegerea, demonstrație	2 ore; suport curs

6.	Ignațiu de Antiohia	prelegerea, demonstrație	2 ore; suport curs
7.	Policarp de Smirna	prelegerea, demonstrație	2 ore; suport curs
8.	Papias din Hierapolis; Odele lui Solomon	prelegerea, problematizare	2 ore; suport curs
9.	Scrisoarea lui Pseudo-Barnaba	prelegerea, problematizare	2 ore; suport curs
10.	Păstorul lui Hermas	prelegerea, problematizare	2 ore; suport curs
11.	Introducere la Părinții apologeți	prelegerea, problematizare	2 ore; suport curs
12.	Iustin	prelegerea, problematizare	2 ore; suport curs
13.	Atenagora din Atena	prelegerea, problematizare,	2 ore; suport curs
14.	Către Diognet	prelegere, problematizare,	2 ore; suport curs

Bibliografie

Referințe principale:

B. ALTANER, *Patrologia*, Marietti, Casole 1976; P.F. BEATRICE, *I Padri de la Chiesa*, San Gaetano, Vicenza 1983; I.M. BOTA, *Patrologia, Viața Creștină*, Cluj-Napoca 2002; A. HAMMAN, *Părinții Bisericii*, Sapientia, Iași 2005; B.C. MARITANO, *Introduzione ai Padri della Chiesa*, SEI, Torino 1990; D. G. PĂTRAȘCU, *Patrologie și Patristică*, I, Serafica, Roman 2006; J. Quasten, *Patrologia*, Marietti, Casale 1980; G. PETERS, *I Padri della Chiesa*, I, Borla, Roma 1984.

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Instrucțiunea „Studiul Sfinților Părinți în cadrul formării prezbiterale”	prelegerea, problematizare, dezbateri,	1 oră; Congregația pentru educația catolică, „Studiul Sfinților Părinți în cadrul formării prezbiterale”
2.	Instrumentele pentru studiul Sfinților Părinți	problematizare, dezbateri,	1 oră; D.G. PĂTRAȘCU, <i>Patrologie și patristică I</i>
3.	Principalele etape ale perioadei patristice	prelegerea, dezbateri,	1 oră; suport curs
4.	Ecleziologia din Didahia	prelegerea, problematizare, dezbateri,	1 oră; suport curs
5.	Statutul Bisericii din Roma în Scrisoarea către Corinteni a lui Clement Romanul	prelegerea, problematizare, dezbateri,	1 oră; suport curs
6.	Scrisoarea către Romani a lui Ignățiu de Antiohia	prelegerea, problematizare, dezbateri,	1 oră; suport curs
7.	Ereziile din timpul lui Ignățiu de Antiohia	prelegerea, problematizare, dezbateri,	1 oră; suport curs

8.	Martiriul lui Policarp din Smirna	prelegerea, problematizare, dezbateri,	1 oră; suport curs
9.	Raportul dintre vechea și noua Alianță în Scrisoarea lui Pseudo-Barnaba	prelegerea, problematizare, dezbateri,	1 oră; suport curs
10.	Penitența în Păstorul lui Hermas	prelegerea, problematizare, dezbateri,	1 oră; suport curs
11.	Tematici specifice părinților apologeti	prelegerea, problematizare, dezbateri,	1 oră; suport curs
12.	Celebrarea euharistică la Iustin	prelegerea, dezbateri,	1 oră; suport curs
13.	Creștinismul drept adevărata filozofie	prelegerea, problematizare, dezbateri,	1 oră; suport curs
14.	Identitatea creștinului în Către Diognet	prelegere, problematizare, dezbateri,	1 oră; suport curs

Bibliografie

B. ALTANER, *Patrologia*, Marietti, Casole 1976; P.F. BEATRICE, *I Padri de la Chiesa*, San Gaetano, Vicenza 1983; I.M. BOTA, *Patrologia, Viața Creștină*, Cluj-Napoca 2002; CONGREGAȚIA PENTRU EDUCAȚIA CATOLICĂ, „Studiul Sfinților Părinți în cadrul formării prezbitereale”, Città del Vaticano 1989; A. HAMMAN, *Părinții Bisericii*, Sapientia, Iași 2005; B.C. MARITANO, *Introduzione ai Padri della Chiesa*, SEI, Torino 1990; D. G. PĂTRAȘCU, *Patrologie și Patristică*, I, Serafica, Roman 2006; J. Quasten, *Patrologia*, Marietti, Casale 1980; G. PETERS, *I Padri della Chiesa*, I, Borla, Roma 1984.

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Studentii vor fi capabili să identifice și să folosească resursele individuale și comunitare pentru elaborarea unor strategii pentru a face mai cunoscut mesajul și gândirea Sfinților Părinți.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Participare, implicare activă	Examen oral	30%
10.5 Seminar/ Laborator	Elaborarea și prezentarea de lucrări	Evaluare pe parcurs	70%
10.6 Standard minim de performanță: participarea la minim 70% din activitățile desfășurate și elaborarea a minim 505 din cerințele cursului.			

Data completării

Titular de curs

Titular de seminar

22.09.2016

Lect. univ. dr. pr. Fabian Doboș

Lect. univ. dr. pr. Fabian Doboș

Data avizării în departament: 27.09.2016

Director de departament: Conf. univ. dr. pr. Iulian Faraohanu

FIȘA DISCIPLINEI**1. Date despre program**

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Romano-Catolică
1.3 Departamentul	Teologie Romano-Catolică
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii / Calificarea	Teologie romano-catolică pastorală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Patrologia și patristica: după la Conciliul de la Niceea						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. univ. dr. pr. Fabian Doboș						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect. univ. dr. pr. Fabian Doboș						
2.4 An de studiu	III	2.5 Semestru	II	2.6 Tip de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei*	OP

* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					Ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					30
Tutoriat					35
Examinări					3
Alte activități					0
3.7 Total ore studiu individual					108
3.8 Total ore pe semestru					150
3.9 Număr de credite					5

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	Un curs de istorie a Bisericii din epoca antică
4.2 De competențe	Abilitatea de contextualizare a autorilor studiați în epoca antichității creștine

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Participarea obligatorie și activă la curs.
5.2 De desfășurare a seminarului/ laboratorului	Pregătirea – individual sau în echipă – a unui referat, expunerea lui în plenum, redactarea acestuia în forma printabilă.

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C1. Cunoașterea, înțelegerea și utilizarea unor concepte fundamentale ale științei patristice, precum și a principiilor și metodelor utilizate în domeniul studiat; C2. Capacitatea de a identifica sursele de informații, de a analiza și interpreta date din contexte profesionale și din literatura de specialitate; C3. Capacitatea de comunicare efectivă orală și scrisă în domeniul de specialitate în cel puțin o limbă de circulație internațională; C4. Capacitatea de a folosi conceptele și ideile teologice într-o manieră adecvată și de a le aplica realităților prezente, interpretându-le și transmițând mai departe cunoștințele dobândite. C5. Capacitatea de cercetare științifică și de documentare în domeniu.
Competențe transversale	CT1. Capacitatea de a folosi cunoștințele patristice în activitățile culturale și pastorale. CT2. Capacitatea de însușire rapidă a conceptelor noi ce apar în diferitele științe teologice. CT3. Abilitatea de a înțelege, interpreta și aplica cunoașterea vieții, operelor și învățăturii Sfinților Părinți pentru transmiterea vie și fidelă a credinței Bisericii în cadrul unui dialog constructiv cu lumea actuală.

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general	I) formarea capacității de a ilustra contribuția dată de Părinții Bisericii pentru transmiterea fidelă a adevărilor revelate; II) analiza Părinților Bisericii drept martori privilegiați ai Tradiției; III) cunoașterea vieții, operelor și gândirii Sfinților Părinți; III) asimilarea bogăției culturale, spirituale și apostolice a Părinților Bisericii; IV) situarea în propriul context istoric al activității literare și pastorale a Sfinților Părinți.
7.2 Obiectivele specifice	La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Explice noțiunile fundamentale ale ereziilor din sec. II-III, precum și cele legate de răspunsul literaturii patristice antieretice din această perioadă. ▪ Descrie contribuția specifică a fiecărui părinte al Bisericii la aprofundarea credinței. ▪ Individualizeze operele principale ale autorilor studiați și să le precizeze structura.

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Literatura antieretică a sec. al II-lea; Ereziile principale	prelegerea, problematizare, demonstrație	2 ore; D.G. PĂTRASCU, <i>Patrologie și patristică I</i>
2.	Irineu de Lyon: viața și operele	prelegerea, problematizare, demonstrație	2 ore; suport curs
3.	Irineu de Lyon: tematici teologice	prelegerea, problematizare	2 ore; suport curs
4.	Literatura antieretică din sec. al III-lea. Scriitorii occidentali	prelegerea, problematizare, demonstrație	2 ore; suport curs
5.	Tertulian: viața și operele	prelegerea, demonstrație	2 ore; suport curs

6.	Tertulian: tematici teologice	prelegerea, demonstrație	2 ore; suport curs
7.	Hipolit de Roma	prelegerea, demonstrație	2 ore; suport curs
8.	Ciprian de Cartagina: viața și operele	prelegerea, problematizare	2 ore; suport curs
9.	Ciprian de Cartagina: tematici teologice	prelegerea, problematizare	2 ore; suport curs
10.	Scriitori alexandrini: Clement	prelegerea, problematizare	2 ore; suport curs
11.	Clement de Alexandria: tematici teologice	prelegerea, problematizare	2 ore; suport curs
12.	Origen: viața și operele	prelegerea, problematizare	2 ore; suport curs
13.	Origen: tematici teologice	prelegerea, problematizare,	2 ore; suport curs
14.	Origenismul și controversele origeniste	prelegere, problematizare,	2 ore; suport curs

Bibliografie**Referințe principale:**

B. ALTANER, *Patrologia*, Marietti, Casole 1976; P.F. BEATRICE, *I Padri de la Chiesa*, San Gaetano, Vicenza 1983; I.M. BOTA, *Patrologia, Viața Creștină*, Cluj-Napoca 2002; A. HAMMAN, *Părinții Bisericii*, Sapientia, Iași 2005; B.C. MARITANO, *Introduzione ai Padri della Chiesa*, SEI, Torino 1990; D. G. PĂTRAȘCU, *Patrologie și Patristică*, I, Serafica, Roman 2006; J. Quasten, *Patrologia*, Marietti, Casale 1980; G. PETERS, *I Padri della Chiesa*, I, Borla, Roma 1984.

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Ortodoxie și heterodoxie în secolele II-III	prelegerea, problematizare, dezbateri,	1 oră; D.G. PĂTRAȘCU, <i>Patrologie și patristică I</i>
2.	Fenomenul gnostic în sec. al II-lea	problematizare, dezbateri,	1 oră; D.G. PĂTRAȘCU, <i>Patrologie și patristică I</i>
3.	Teologia istoriei mântuirii la Irineu de Lyon	prelegerea, dezbateri,	1 oră; suport curs
4.	Viața Bisericii din Africa de Nord în sec. al II-lea	prelegerea, problematizare, dezbateri,	1 oră; suport curs
5.	Personalitatea lui Tertulian	prelegerea, problematizare, dezbateri,	1 oră; A. HAMMAN, <i>Părinții Bisericii</i>
6.	Limbajul teologic al lui Tertulian	prelegerea, problematizare, dezbateri,	1 oră; suport curs
7.	Traditio Apostolica atribuită lui Hipolit	prelegerea, problematizare, dezbateri,	1 oră; suport curs
8.	Problema lapșilor în Biserica din Cartagina	prelegerea, problematizare, dezbateri,	1 oră; suport curs

9.	Ecleziologia lui Ciprian	prelegerea, problematizare, dezbateri,	1 oră; suport curs
10.	Școala catehetică din Alexandria	prelegerea, problematizare, dezbateri,	1 oră; suport curs
11.	Raportul filozofie-credință la Clement	prelegerea, problematizare, dezbateri,	1 oră; suport curs
12.	Importanța lui Origen pentru teologie	prelegerea, dezbateri,	1 oră; suport curs
13.	Teoria apocatastazei la Origen	prelegerea, problematizare, dezbateri,	1 oră; suport curs
14.	Autori secundari ai sec. al III-lea	prelegere, problematizare, dezbateri,	1 oră; suport curs

Bibliografie

B. ALTANER, *Patrologia*, Marietti, Casole 1976; P.F. BEATRICE, *I Padri de la Chiesa*, San Gaetano, Vicenza 1983; I.M. BOTA, *Patrologia*, Viața Creștină, Cluj-Napoca 2002; CONGREGAȚIA PENTRU EDUCAȚIA CATOLICĂ, „Studiul Sfinților Părinți în cadrul formării prezbitereale”, Città del Vaticano 1989; A. HAMMAN, *Părinții Bisericii*, Sapientia, Iași 2005; B.C. MARITANO, *Introduzione ai Padri della Chiesa*, SEI, Torino 1990; D. G. PĂTRAȘCU, *Patrologie și Patristică*, I, Serafica, Roman 2006; J. Quasten, *Patrologia*, Marietti, Casale 1980; G. PETERS, *I Padri della Chiesa*, I, Borla, Roma 1984.

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Studentii vor fi capabili să identifice și să folosească resursele individuale și comunitare pentru elaborarea unor strategii pentru a face mai cunoscut mesajul și gândirea Sfinților Părinți.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Participare, implicare activă	Examen oral	30%
10.5 Seminar/ Laborator	Elaborarea și prezentarea de lucrări	Evaluare pe parcurs	70%
10.6 Standard minim de performanță: participarea la minim 70% din activitățile desfășurate și elaborarea a minim 505 din cerințele cursului.			

Data completării

Titular de curs

Titular de seminar

21.09.2016

Lect. univ. dr. pr. Fabian Doboș

Lect. univ. dr. pr. Fabian Doboș

Data avizării în departament: 27.09.2016

Director de departament: Conf. univ. dr. pr. Iulian Faraoanu

FIȘA DISCIPLINEI**1. Date despre program**

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Romano-Catolică
1.3 Departamentul	Teologie Romano-Catolică
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii / Calificarea	Teologie romano-catolică pastorală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Misiologia						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. univ. Dr. Pr. Iacobuț Daniel						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect. univ. Dr. Pr. Iacobuț Daniel						
2.4 An de studiu	III	2.5 Semestrul	I	2.6 Tip de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	OP

* *OB – Obligatoriu / OP – Opțional*

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3. seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5. curs	28	3.6. seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					Ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					25
Tutoriat					38
Examinări					5
Alte activități.....					0

3.7 Total ore studiu individual	108
3.8 Total ore pe semestru	150
3.9 Număr de credite	5

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	
4.2 De competențe	Definirea și folosirea conceptelor teologice de bază.

GF5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C1. Definierea conceptelor de teologie misionară. C2. Cunoașterea documentelor Bisericii pe tematica misionară. C3. Cunoașterea principalelor curente de gândire misionară de astăzi.
Competențe transversale	CT1. Cunoașterea și identificarea posibilităților de activitate pastorală și evaluare practică a situațiilor de pe teren. CT2. Dezvoltarea unei capacități liturgice de înculturare pentru o adecvată predicare a Evangheliei. CT3. Punerea în practică a dialogului interreligios, ceea ce implică o cunoaștere a altor religii ale zonei de desfășurare a activității.

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1. Obiectivul general	identificarea și înțelegerea principalelor concepte teologiei misionare; utilizarea cunoștințelor de bază în explicarea și interpretarea diferitelor situații cu care se poate confrunta un preot într-o pastorație misionară; dezvoltarea capacității de evaluare critică a activității cateheților și colaboratorilor laici misionari.
7.2. Obiectivele specifice	La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să: Explice posibilitățile de acțiune într-o situație de pastorație misionară; Descrie principalele aspecte ale unei gândiri misionare pe plan practic; Utilizeze metodele specifice ale înculturării.

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Introducere în teologia misionară	prelegerea, problematizare, dezbateri	2 ore, suport curs
2.	Misiunea în Vechiul Testament	prelegerea, problematizare, dezbateri	4 ore, suport curs
3.	Misiunea în Noul Testament	prelegerea, problematizare, dezbateri	4 ore, suport curs
4.	Principalele curente de gândire misionară	prelegerea, problematizare,	4 ore, suport curs
5.	Dialogul interreligios	problematizare, dezbateri,	4 ore, suport curs
6.	Teologia înculturării	prelegerea, problematizare, dezbateri,	4 ore, suport curs
7.	Redemptoris missio	problematizare, dezbateri,	2 ore, suport curs

8.	Dezvoltări actuale ale misiunii	prelegerea, problematizare,	2 ore, suport curs
9.	Concluzii și exemplificări practice	prelegerea, problematizare	2 ore, suport curs

Bibliografie

Documentele magisteriale *Ad gentes, Evangelii nuntiandi, Redemptoris missio*; S. KAROTEMPREL, ed., *Seguire Cristo nella missione. Manuale di Missiologia*, San Paolo, Cinisello Balsamo (Milano) 1996; K. MÜLLER, *Missionstheologie. Eine Einführung*, DietrichReimer Verlag, Berlin 1985; A. WOLANIN, *Teologia della missione (Manuale/dispense)*, PUG, Roma 2000.

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Studentii vor fi capabili să identifice și să folosească concepte și strategii de acțiune misionară în funcție de cerințele locului.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Participare, implicare activa	examinare finală	100%
10.5 Standard minim de performanță			
Participarea la activitățile desfășurate și susținerea examenului final.			

Data completării
27.09.2016

Titular de curs

Lect. univ. dr. pr. Daniel Iacobuț

Titular de seminar

Lect. univ. dr. pr. Daniel Iacobuț

Data avizării în departament
10.10.2016

Director de departament

FIȘA DISCIPLINEI**1. Date despre program**

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Romano-Catolică
1.3 Departamentul	Teologie Romano-Catolică
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii / Calificarea	Teologie romano-catolică pastorală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Liturgia orelor						
2.2 Titularul activităților de curs	Conf. univ. dr. pr. Iosif Enășoae						
2.3 Titularul activităților de seminar	Conf. univ. dr. pr. Iosif Enășoae						
2.4 An de studiu	III	2.5 Semestru	II	2.6 Tip de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei*	OP

* *OB – Obligatoriu / OP – Opțional*

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					Ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					30
Tutoriat					35
Examinări					3
Alte activități					0
3.7 Total ore studiu individual					108
3.8 Total ore pe semestru					150
3.9 Număr de credite					5

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	Cursul de introducere în Liturgie
4.2 De competențe	Abilitatea de a sintetiza informațiile propuse în cadrul cursului

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Participarea obligatorie și activă la curs.
5.2 De desfășurare a seminarului/ laboratorului	Pregătirea – individual sau în echipă – a unui referat, expunerea lui în plenum, redactarea acestuia în forma printabilă.

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>C1. Cunoașterea, înțelegerea și utilizarea unor concepte fundamentale ale științei liturgice, precum și a principiilor și metodelor utilizate în domeniul studiat;</p> <p>C2. Capacitatea de a identifica sursele de informații, de a analiza și interpreta date din contexte profesionale și din literatura de specialitate;</p> <p>C3. Capacitatea de comunicare efectivă orală și scrisă în domeniul de specialitate în cel puțin o limbă de circulație internațională;</p> <p>C4. Capacitatea de a folosi conceptele și ideile teologice într-o manieră adecvată și de a le aplica realităților prezente, interpretându-le și transmițând mai departe cunoștințele dobândite.</p> <p>C5. Capacitatea de cercetare științifică și de documentare în domeniu.</p>
Competențe transversale	<p>CT1. Capacitatea de a folosi cunoștințele dobândite în activitățile pastorale și culturale ale unei comunități.</p> <p>CT2. Capacitatea de însușire rapidă a conceptelor noi ce apar în diferitele științe teologice.</p> <p>CT3. Abilitatea de a înțelege și a aplica noțiunile fundamentale ale Liturgiei pentru transmiterea vie și fidelă a credinței Bisericii în cadrul unui dialog constructiv cu lumea actuală.</p>

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general	I) cunoașterea structurii și conținutului anului liturgic; II) aprofundare teologico-liturgică, spirituală și pastorală a Liturgiei Orelor; III) formarea liturgică prin dobândirea principalelor noțiuni liturgice, a principiilor și normelor ce structurează liturgia Bisericii; IV) analiza părților imutabile și a celor supuse schimbării din acțiunile liturgice; V) oferirea unei pregătiri adecvate exercitării slujirii sacerdotale exprimată prin prezidarea celebrării sărbătorilor ce structurează anul liturgic.
7.2 Obiectivele specifice	La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Explice noțiunile fundamentale legate de timpul acțiunilor liturgice. ▪ Descrie structura anului liturgic și a liturgiei orelor. ▪ Analizeze textele fundamentale ale textelor liturgice ale sărbătorilor principale ale anului liturgic.

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Timpul, istoria mântuirii și liturgia	prelegerea, problematizare, demonstrație	2 ore; suport curs
2.	Dimensiunea antropologică a sărbătorii	prelegerea, problematizare, demonstrație	2 ore; suport curs
3.	Duminica, sărbătoarea creștină primordială	prelegerea, problematizare	2 ore; suport curs
4.	Structura organică a anului liturgic: Adventul	prelegerea, problematizare, demonstrație	2 ore; suport curs
5.	Timpul Crăciunului	prelegerea, demonstrație	2 ore; suport curs
6.	Solemnitățile Epifaniei	prelegerea, demonstrație	2 ore; suport curs

7.	Postul Mare sau Quadragesima	prelegerea, demonstrație	2 ore; suport curs
8.	Triduumul Pascal	prelegerea, problematizare	2 ore; suport curs
9.	Timpul pascal	prelegerea, problematizare	2 ore; suport curs
10.	Timpul „de peste an”: solemnitățile și sărbătorile Domnului	prelegerea, problematizare	2 ore; suport curs
11.	Cultul creștin al Sfintei Fecioare Maria și al sfinților	prelegerea, problematizare	2 ore; suport curs
12.	Liturgia orelor: parcursul dezvoltării sale istorice	prelegerea, problematizare	2 ore; suport curs
13.	Principiile reformei conciliare a Liturghiei orelor	prelegerea, problematizare,	2 ore; suport curs
14.	Orele și elemente Oficiului divin	prelegere, problematizare,	2 ore; suport curs

Bibliografie**Referințe principale:**

M. AUGÉ, *L'anno liturgico*, LEV, Città del Vaticano 2006; A. BERGAMINI, *L'anno liturgico. Cristo festa della Chiesa*, Paoline, Cinisello Balsamo 2002; C. DUMEA, *Anul liturgic*, ITRC, Iași 1997; „Normele Generale privind Liturgia Orelor”, în *Liturgia Orelor, I*, Sapientia, Iași 2003; S. ROSSO, *Il segno del tempo nella liturgia. Anno liturgico e Liturgia delle Ore*, Elledici, Roma 2002; R. TAFT, *La Liturgia delle Ore in Oriente e in Occidente*, Lipa, Roma 2001.

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	<i>Kronos și Kairos</i> în Biblie și Liturgie	prelegerea, problematizare, dezbateri,	1 oră; suport curs
2.	Dimensiunea rituală a sărbătorii	problematizare, dezbateri,	1 oră; D.G. PĂTRASCU, <i>Patologie și patristică I</i>
3.	Diferitele nume ale duminicii	prelegerea, dezbateri,	1 oră; suport curs
4.	Dimensiunea escatologică a Adventului	prelegerea, problematizare, dezbateri,	1 oră; suport curs
5.	Cele trei Liturghii de Crăciun	prelegerea, problematizare, dezbateri,	1 oră; suport curs
6.	Epifania în Orient și Occident	prelegerea, problematizare, dezbateri,	1 oră; suport curs
7.	Dimensiunea penitențială a Postului Mare	prelegerea, problematizare, dezbateri,	1 oră; suport curs
8.	Viglia pascală	prelegerea, problematizare, dezbateri,	1 oră; suport curs
9.	Octava Paștelui	prelegerea, problematizare, dezbateri,	1 oră; suport curs

10.	Leccionarul timpului „de peste an”	prelegerea, problematizare, dezbateri,	1 oră; suport curs
11.	Legătura dintre devoțiune și Anul liturgic	prelegerea, problematizare, dezbateri,	1 oră; suport curs
12.	Rugăciunea în Biblie	prelegerea, problematizare, dezbateri,	1 oră; suport curs
13.	Dimensiunea salvifică a Liturgiei orelor	prelegerea, problematizare, dezbateri,	1 oră; suport curs
14.	Symbolismul luminii la Laude și Vespere	prelegere, problematizare, dezbateri,	1 oră; suport curs

Bibliografie

M. AUGE, *L'anno liturgico*, LEV, Città del Vaticano 2006; A. BERGAMINI, *L'anno liturgico. Cristo festa della Chiesa*, Paoline, Cinisello Balsamo 2002; C. DUMEA, *Anul liturgic*, ITRC, Iași 1997; „Normele Generale privind Liturgia Orelor”, în *Liturgia Orelor*, I, Sapientia, Iași 2003; S. ROSSO, *Il segno del tempo nella liturgia. Anno liturgico e Liturgia delle Ore*, Elledici, Roma 2002; R. TAFT, *La Liturgia delle Ore in Oriente e in Occidente*, Lipa, Roma 2001.

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Studentii vor fi capabili să identifice și să folosească resursele individuale și comunitare pentru elaborarea unor strategii pentru a face mai cunoscut limbajul și semnificația Liturgiei.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Participare, implicare activă	Examen oral	60%
10.5 Seminar/ Laborator	Elaborarea și prezentarea unei lucrări	Lucrare scrisă	40%
10.6 Standard minim de performanță: participarea la minim 70% din activitățile desfășurate și elaborarea a minim 505 din cerințele cursului.			

Data completării

Titular de curs

Titular de seminar

27.09.2016

Conf. univ. dr. pr. Iosif Enășoae

Conf. univ. dr. pr. Iosif Enășoae

Data avizării în departament
1.10.2016

Director de departament

FIȘA DISCIPLINEI**1. Date despre program**

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Romano-Catolică
1.3 Departamentul	Teologie Romano-Catolică
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii / Calificarea	Teologie romano-catolică pastorală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Istoria Bisericii Catolice din România						
2.2 Titularul activităților de curs	Prof. univ. dr. pr. Emil Dumea						
2.3 Titularul activităților de seminar	Prof. univ. dr. pr. Emil Dumea						
2.4 An de studiu	III	2.5 Semestru	I	2.6 Tip de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei*	F

* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5 curs	14	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					Ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					25
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					25
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					30
Tutoriat					39
Examinări					3
Alte activități					0

3.7 Total ore studiu individual	122
3.8 Total ore pe semestru	150
3.9 Număr de credite	5

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	
4.2 De competențe	Definirea conceptelor, teoriilor și a metodelor teologiei fundamentale. Utilizarea cunoștințelor de bază în explicarea și interpretarea situației pastorale a credincioșilor. Elaborarea de proiecte inovative de intervenție la nivel comunitar

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Participarea obligatorie și activă la curs.
-------------------------------	---

5.2 De desfășurare a seminarului/ laboratorului	Pregătirea – individual sau în echipă – a unui referat, expunerea lui în plenum, redactarea acestuia în forma printabilă.
--	---

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C1. Capacitățile de abordare matură a unui discurs – în scris sau vorbit – pe tematica largă a istoriei Bisericii Catolice din România; C2. Dobândirea unor concepte clare despre istoricitatea bisericii; C3. O viziune clară despre structura de organizare și funcționare a bisericii catolice în România; C4. Capacități necesare în prezentarea istoriei bisericii catolice din țara noastră; C5. Aprofundarea și expunerea argumentelor istorice în favoarea instituțiilor catolice din România.
Competențe transversale	CT1. Observarea atentă, prin folosirea mijloacelor interdisciplinare, a fenomenelor importante atât în viața individuală, cât și în cea comunitară; CT2. Atenția față de abordarea diferitelor situații în cheie metodologică specific istorică, dar și în confruntare cu datele oferite în domeniu de alte discipline, teologice sau socio-umane etc. ; CT3. Promovarea activităților și inițiativelor de formare a creștinilor pentru societate, venite din partea altor organisme formative, într-un dialog constructiv și o colaborare deschisă; CT4. Exercițarea spiritului critic și constructiv în fața fenomenelor semnificative legate de actualitatea Bisericii Catolice din România.

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general	Asimilarea profundă, la nivel personal, a cunoștințelor despre Biserica Catolică din România; Deprinderea didactică și pastorală în expunerea competentă și credibilă a cunoștințelor asimilate; Abordarea responsabilă a mutațiilor care, pe de o parte afectează negativ Biserica și, pe de altă parte, angajarea competentă în abordarea mutațiilor favorabile Bisericii; Exercițarea dialogului între experiențele acumulate în <i>practica pastorală</i> și viitoarea activitate pastorală în mijlocul oamenilor și în centrele pastoral-parohiale sau altele pentru formare.
7.2 Obiectivele specifice	La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să: Formuleze un discurs istorico-teologic despre importanța Bisericii în societatea românească; Să distingă în mod critic și apoi să evalueze corect mutațiile recente în viața Bisericii Catolice din România;

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Începuturile creștinismului pe teritoriul României	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore, Giuseppe Tanzella-Nitti, <i>Introducere în teologia fundamentală</i> , Iași 2014.
2.	Organizarea creștinismului antic din România	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore, Giuseppe Tanzella-Nitti, <i>Introducere în teologia fundamentală</i> , Iași 2014.

3.	Martiri și monumente istorice, arhitecturale, epigrafice, literare ale creștinismului antic pe teritoriul României	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, Giuseppe Tanzella-Nitti, <i>Introducere în teologia fundamentală</i> , Iași 2014.
4.	Trecerea de la antichitate la Evul Mediu în creștinismul românesc	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, Giuseppe Tanzella-Nitti, <i>Introducere în teologia fundamentală</i> , Iași 2014.
5.	Primele episcopii pe teritoriul României	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, Emil Dumea, <i>Istoria Bisericii Catolice din Moldova</i> , Iași 2006.
6.	Episcopia cumanilor	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, Emil Dumea, <i>Istoria Bisericii Catolice din Moldova</i> , Iași 2006.
7.	Episcopia de Siret	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, Emil Dumea, <i>Istoria Bisericii Catolice din Moldova</i> , Iași 2006.
8.	Episcopia de Baia	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, Emil Dumea, <i>Istoria Bisericii Catolice din Moldova</i> , Iași 2006.
9.	Episcopia de Bacău	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, Emil Dumea, <i>Istoria Bisericii Catolice din Moldova</i> , Iași 2006.
10.	Vicariatul Apostolic al Moldovei	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, Emil Dumea, <i>Istoria Bisericii Catolice din Moldova</i> , Iași 2006.
11.	Episcopia de Iași	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, Emil Dumea, <i>Istoria Bisericii Catolice din Moldova</i> , Iași 2006.
12.	Viața de credință a catolicilor din Moldova	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, Emil Dumea, <i>Istoria Bisericii Catolice din Moldova</i> , Iași 2006.
13.	Biserica Catolică din Moldova în perioada comunistă	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, Emil Dumea, <i>Istoria Bisericii Catolice din Moldova</i> , Iași 2006.
14.	Biserica Catolică din Moldova în perioada contemporană	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, Emil Dumea, <i>Istoria Bisericii Catolice din Moldova</i> , Iași 2006.

Bibliografie**Referințe principale:**

2 ore, Emil Dumea, Istoria Bisericii Catolice din Moldova, Iași 2006.

Referințe suplimentare:

Emil Dumea, Catolicismul din Moldova în secolul al XVIII-lea; Emil Dumea, Scrieri și presă catolică în Moldova.

Diferite studii sau articole despre catolicismul în România pe site-ul personal:
emildumea.ro

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Studentii vor fi capabili să identifice și să folosească resursele individuale, ecleziale, instituționale pentru promovarea unei culturi creștine bazate pe învățătura Bisericii Romano-Catolice în contextul local românesc.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Prezență și participare activă	Final semestru Evaluare pe parcurs	30% 70%
10.6 Standard minim de performanță			
Participarea la toate activitățile desfășurate și elaborarea a minim 75% din cerințele cursului			

Data completării

Titular de curs

Titular de seminar

21.09.2016

Prof. univ. dr. pr. Emil Dumea

Prof. univ. dr. pr. Emil Dumea

Data avizării în departament: 27.09.2016

Director de departament: Conf. univ. dr. pr. Iulian
Faraoanu

FIȘA DISCIPLINEI**1. Date despre program**

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Romano-Catolică
1.3 Departamentul	Teologie Romano-Catolică
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licența
1.6 Programul de studii / Calificarea	Teologie romano-catolică pastorală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Practică pastorală						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. univ. dr. pr. Benone Farcaș						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect. univ. dr. pr. Benone Farcaș						
2.4 An de studiu	III	2.5 Semestru	II	2.6 Tip de evaluare	CL	2.7 Regimul disciplinei*	F

* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână		din care: 3.2 curs	15	3.3 seminar/laborator	
3.4 Total ore din planul de învățământ	30	din care: 3.5 curs	30	3.6 seminar/laborator	30
Distribuția fondului de timp					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, sală de audiție					20
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					30
Tutoriat					10
Examinări					2
Alte activități: participări la concerte, spectacole, opere.					38
3.7 Total ore studiu individual					120
3.8 Total ore pe semestru					150
3.9 Număr de credite					5

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	
4.2 De competențe	Definirea conceptelor, teoriilor și a metodelor teologice pastorale. Utilizarea cunoștințelor de bază în explicarea și interpretarea situației pastorale a credincioșilor. Elaborarea de proiecte inovative de intervenție la nivel comunitar

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Participarea obligatorie și activă la curs.
5.2 De desfășurare a seminarului/ laboratorului	Pregătirea – individual sau în echipă – a unui referat, expunerea lui în plenum, redactarea acestuia în forma printabilă.

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C1. Capacitățile de abordare matură a unui discurs – în scris sau vorbit – pe tematica largă a teologiei pastorale; C2. Dobândirea unor concepte clare despre fundamentul teologic al credinței Bisericii; C3. O viziune clară despre pastorația creștină, prin care creștinii sunt conduși la cunoașterea și trăirea credinței; C4. Capacități necesare în prezentarea învățaturii creștine atât în cadrul catehezei bisericești, cât și în spațiul mai larg al misiunii Bisericii – munus docendi, regendi, sanctificandi; C5. Aprofundarea și expunerea argumentelor teologice în favoarea misiunii Bisericii de a-i conduce pe oameni la Dumnezeu.
Competențe transversale	CT1. Observarea atentă, prin folosirea mijloacelor interdisciplinare, a fenomenelor importante atât în viața individuală, cât și în cea comunitară; CT2. Atenția față de abordarea diferitelor situații în cheie metodologică specific teologică, dar și în confruntare cu datele oferite în domeniu de alte discipline, teologice sau socio-umane etc.; CT3. Promovarea activităților și inițiativelor de formare a creștinilor pentru societate, venite din partea altor organisme formative, asta într-un dialog constructiv și o colaborare deschisă; CT4. Exercițarea spiritului critic și constructiv în fața fenomenelor semnificative legate de actualitatea sacramentelor, la nivel individual și comunitar.

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general	Asimilarea profundă, la nivel personal, a pastorației creștine; Deprinderea didactică și pastorală în expunerea competentă și credibilă a cunoștințelor asimilate; Abordarea responsabilă a mutațiilor care, pe de o parte afectează negativ viața creștină și, pe de altă parte, angajarea competentă în abordarea mutațiilor favorabile activității pastorale; Exercițarea dialogului între experiențele acumulate în <i>practica pastorală</i> și viitoarea activitate pastorală în mijlocul oamenilor și în centrele pastoral-parohiale sau altele pentru formare.
7.2 Obiectivele specifice	La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să: Formuleze un discurs teologic – dogmatic, moral și pastoral – despre importanța pastorației credincioșilor; Să distingă în mod critic și apoi să evalueze corect mutațiile recente în practica credinței; Să fie rezervați în fața unor tendințe de relativizare a importanței învățaturii creștine și să fie promotorii unei culturi bazate pe credința creștină.

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Considerații generale despre slujirea sacerdotală	Dialogul interior; Dialogul cu Dumnezeu; Dialogul cu responsabilii formării; Dialogul cu ceilalți; Viața în comun	2 ore, A. Bișoc, <i>Preotul: identitate, misiune și formare permanentă</i> , Sapiientia, Iași 2007.
2.	Natura și misiunea preoției ierarhice	Dialogul interior; Dialogul cu Dumnezeu; Dialogul cu responsabilii formării; Dialogul cu ceilalți; Viața în	2 ore, A. Bișoc, <i>Preotul: identitate, misiune și formare permanentă</i> , Sapiientia,

		comun	Iași 2007.
3.	Preotul în slujirea cuvântului lui Dumnezeu	Dialogul interior; Dialogul cu Dumnezeu; Dialogul cu responsabilii formării; Dialogul cu ceilalți; Viața în comun	2 ore, A. Bișoc, <i>Preotul: identitate, misiune și formare permanentă</i> , Sapienia, Iași 2007.
4.	Preotul în celebrarea tainelor lui Dumnezeu	Dialogul interior; Dialogul cu Dumnezeu; Dialogul cu responsabilii formării; Dialogul cu ceilalți; Viața în comun	2 ore, A. Bișoc, <i>Preotul: identitate, misiune și formare permanentă</i> , Sapienia, Iași 2007.
5.	Preotul în conducerea pastorală a comunității	Dialogul interior; Dialogul cu Dumnezeu; Dialogul cu responsabilii formării; Dialogul cu ceilalți; Viața în comun	2 ore, A. Bișoc, <i>Preotul: identitate, misiune și formare permanentă</i> , Sapienia, Iași 2007.
6.	Caritatea pastorală	Dialogul interior; Dialogul cu Dumnezeu; Dialogul cu responsabilii formării; Dialogul cu ceilalți; Viața în comun	2 ore, A. Bișoc, <i>Preotul: identitate, misiune și formare permanentă</i> , Sapienia, Iași 2007.
7.	Parohia contemporană	Dialogul interior; Dialogul cu Dumnezeu; Dialogul cu responsabilii formării; Dialogul cu ceilalți; Viața în comun	2 ore, A. Bișoc, <i>Parohia: comunitate de credință, speranță și iubire creștină</i> , Sapienia, Iași 2002.
8.	Originea și evoluția parohiei	Dialogul interior; Dialogul cu Dumnezeu; Dialogul cu responsabilii formării; Dialogul cu ceilalți; Viața în comun	2 ore, A. Bișoc, <i>Parohia: comunitate de credință, speranță și iubire creștină</i> , Sapienia, Iași 2002.
9.	Responsabili și structuri pastorale	Dialogul interior; Dialogul cu Dumnezeu; Dialogul cu responsabilii formării; Dialogul cu ceilalți; Viața în comun	2 ore, A. Bișoc, <i>Parohia: comunitate de credință, speranță și iubire creștină</i> , Sapienia, Iași 2002.
10.	Rolul laicilor în Biserică și în lume	Dialogul interior; Dialogul cu Dumnezeu; Dialogul cu responsabilii formării; Dialogul cu ceilalți; Viața în comun	2 ore, A. Bișoc, <i>Parohia: comunitate de credință, speranță și iubire creștină</i> , Sapienia, Iași 2002.
11.	Pastorala copiilor: preferații Domnului și ai Bisericii	Dialogul interior; Dialogul cu Dumnezeu; Dialogul cu responsabilii formării; Dialogul cu ceilalți; Viața în comun	2 ore, A. Bișoc, <i>Parohia: comunitate de credință, speranță și iubire creștină</i> , Sapienia, Iași 2002.
12.	Pastorala tinerilor: speranță pentru viitorul Bisericii	Dialogul interior; Dialogul cu Dumnezeu; Dialogul cu responsabilii formării; Dialogul cu ceilalți; Viața în	2 ore, A. Bișoc, <i>Parohia: comunitate de credință, speranță și iubire creștină</i> ,

		comun	Sapientia, Iași 2002.
13.	Pastorala familiei: calea Bisericii	Dialogul interior; Dialogul cu Dumnezeu; Dialogul cu responsabilii formării; Dialogul cu ceilalți; Viața în comun	2 ore, A. Bișoc, <i>Parohia: comunitate de credință, speranță și iubire creștină</i> , Sapientia, Iași 2002.
14.	Duminica: moment forte al pastoralei	Dialogul interior; Dialogul cu Dumnezeu; Dialogul cu responsabilii formării; Dialogul cu ceilalți; Viața în comun	2 ore, A. Bișoc, <i>Parohia: comunitate de credință, speranță și iubire creștină</i> , Sapientia, Iași 2002.
15	Apostolatul carității: semn distinctiv al Bisericii	Dialogul interior; Dialogul cu Dumnezeu; Dialogul cu responsabilii formării; Dialogul cu ceilalți; Viața în comun	2 ore, A. Bișoc, <i>Parohia: comunitate de credință, speranță și iubire creștină</i> , Sapientia, Iași 2002.

Bibliografie:

A. Bișoc, *Preotul: identitate, misiune și formare permanentă*, Sapientia, Iași 2007; A. Favale, *I presbiteri*, Leumann, Torino 1999; V. Gambino, *La carita pastorale*, Roma 1996; R. Gerardi, *Il ministero pastorale del presbitero*, Piemme, Casale Monferrato 1989; *Il prete per gli uomini d'oggi*, A.V.E., Roma 1975. A. Bișoc, *Parohia: comunitate de credință, speranță și iubire creștină*, Sapientia, Iași 2002; V. Bo, *Parrocchia tra passato e futuro*, Assisi 1977; A. Borras, *La parrocchia, diritto canonico e prospettive pastorali*, Bologna 1997; V. Grolla, *Unita pastorali, nel rinnovamento della pastorale parrocchiale*, Roma 1996; A. Mazzoleni, *Le strutture comunitarie della nuova parrocchia*, Roma 1977; *Parrocchia e pastorale parrocchiale*, Bologna 1986; Scomessa sulla parrocchia, Milano 1989.

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Pregătirea liturgiei cuvântului	Activități practice în structurile bisericești	2 ore
2.	Pregătirea pregătirea liturgie euharistice	Activități practice în structurile bisericești	2 ore
3.	Pregătirea cântărilor liturgice	Activități practice în structurile bisericești	2 ore
4.	Cateheze cu copiii	Activități practice în structurile bisericești	2 ore
5.	Cateheze cu tinerii	Activități practice în structurile bisericești	2 ore
6.	Cateheze cu adulții	Activități practice în structurile bisericești	2 ore
7.	Vizitarea bolnavilor	Activități practice în structurile bisericești	2 ore
8.	Pregătirea la sacramentul Botezului	Activități practice în structurile bisericești	2 ore
9.	Pregătirea copiilor la prima sfântă Împărtășanie	Activități practice în structurile bisericești	2 ore

10.	Pregătirea adolescenților la sfântul Mir	Activități practice în structurile bisericești	2 ore
11.	Pregătirea logodnicilor la căsătorie	Activități practice în structurile bisericești	2 ore
12.	Celebrarea funeraliilor	Activități practice în structurile bisericești	2 ore
13.	Activitatea social-caritativă a Bisericii	Activități practice în structurile bisericești	2 ore
14.	Activitatea cultural-educativă a Bisericii	Activități practice în structurile bisericești	2 ore
15.	Practica omiletică	Activități practice în structurile bisericești	2 ore
Bibliografie:			

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Studentii vor fi capabili să identifice și să folosească resursele activității pastorale a Bisericii și să le aplice în plan pedagogic și pastoral.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Prezență și participare activă	Final semestru	50%
10.5 Seminar/ Laborator	Prezentare referat	Pe parcurs	50%%
10.6 Standard minim de performanță			
Participarea la toate activitățile desfășurate și elaborarea a minim 75% din cerințele cursului			

Data completării

Titular de curs

Titular de seminar

01.10.2016

Lect. univ. dr. pr. Benone Farcaș

Lect. univ. dr. pr. Benone Farcaș

Data avizării în departament

Director de departament

01.10.2016

FIȘA DISCIPLINEI**1. Date despre program**

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Romano-Catolică
1.3 Departamentul	Teologie Romano-Catolică
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii / Calificarea	Teologie romano-catolică pastorală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei		Istoria muzicii sacre					
2.2 Titularul activităților de curs		Conf. Dr. Iosif Enășoae					
2.3 Titularul activităților de seminar		Conf. Dr. Iosif Enășoae					
2.4 An de studiu	III	2.5 Semestru	II	2.6 Tip de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei*	F

* *OB – Obligatoriu / OP – Opțional***3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)**

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5 curs	14	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					Ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, sală de audiție					20
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					30
Tutoriat					10
Examinări					2
Alte activități: participări la concerte, spectacole, opere.					40

3.7 Total ore studiu individual	122
3.8 Total ore pe semestru	150
3.9 Număr de credite	5

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	Introducere în studiul teoriei muzicii și a solfegiului
4.2 De competențe	Definirea elementelor de limbaj muzical. Deprinderea tehnicii de solfegire ritmică și melodică. Acumularea unor cunoștințe muzical obținute din audio-vizionări DVD și participări la concerte, opere, musicals.

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Participarea obligatorie și activă la curs.
5.2 De desfășurare a seminarului/ laboratorului	Pregătirea – individual sau în echipă – a unui referat, expunerea lui în plenum, redactarea acestuia în forma printabilă.

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C1. Capacitățile de abordare solfegiere melodică și ritmică; C2. Dobândirea unor cunoștințe specifice limbajului muzical clasic; C3. Dezvoltarea capacităților de asimilare a genurilor muzicale; C4. Capacități muzicale de a cânta în cadrul unor formațiuni polifonice; C5. Capacitatea de pune în practică deprinderile muzicale cu alte grupuri: coruri mixte, grupuri vocale camerale, coruri de copii etc.
Competențe transversale	CT1. Deschidere și sensibilitate față de valorile muzicale clasice, preponderent genuri sacre; CT2. Conștientizarea formației muzicale ca bază a formației pedagogice în general; CT3. Promovarea activităților muzicale legate de comunitățile catolice; CT4. Susținerea și promovarea activităților muzicale formative.

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general	Asimilarea cunoștințelor tehnicii solfegierii ca bază a accederii la valorile muzicale clasice; Abordarea responsabilă a talentelor și înclinațiilor muzicale ca dar și carismă personală în slujba didacticii și a formării comunităților de mai târziu; Cultivarea simțului discernământului față de valorile muzicale perene clasice.
7.2 Obiectivele specifice	La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să: <ul style="list-style-type: none"> - descifreze cu ajutorul solfegiului melodii de dificultate medie și avansată; - cânte în formațiuni polifonice; - descifreze elementele de limbaj muzical; - aibă o cultură generală muzicală adecvată nivelului lor de percepție muzicală.

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Introducere în studiul muzicii clasice	Predare și solfegiere	1 oră, Florin Spataru, <i>Curs de muzică: teorie și solfegiu</i> , Iași 2015.
2.	Eșalonarea etapelor care vor fi urmate în cadrul studiului solfegiului, teoriei muzicii și genurile muzicale.	Predare și solfegiere	1 oră, Florin Spataru, <i>Curs de muzică: teorie și solfegiu</i> , Iași 2015.
3.	<i>a.</i> Calitățile esențiale ale sunetului; <i>b.</i> Categoriile de note muzicale și pauze	Predare și solfegiere	1 oră, Florin Spataru, <i>Curs de muzică: teorie și solfegiu</i> , Iași 2015.
4.	<i>a.</i> Elemente generale de limbaj muzical scris: portativ, valori de note, pauze, măsuri, ambitus etc <i>b.</i> Metode de solfegiere ritmică	Predare și solfegiere	1 oră, Florin Spataru, <i>Curs de muzică: teorie și solfegiu</i> , Iași 2015.
5.	<i>a.</i> Tonalitatea: funcțiile treptelor într-o tonalitate;	Predare și solfegiere	1 oră, Florin Spataru, <i>Curs de muzică: teorie</i>

	<i>b. Solfegii în tonalitatea do major-la minor.</i>		<i>și solfegiu, Iași 2015.</i>
6.	<i>a. Tonalitatea: modul major și modul minor; caracteristici;</i> <i>b. Solfegii în tonalitatea do major-la minor și sol major-mi minor.</i>	Predare și solfegiere	1 oră, Florin Spataru, <i>Curs de muzică: teorie și solfegiu, Iași 2015.</i>
7.	<i>a. Tonalitățile cu diezi;</i> <i>b. Solfegii în tonalitățile sol major-mi minor și re major-si minor.</i>	Predare și solfegiere	1 oră, Florin Spataru, <i>Curs de muzică: teorie și solfegiu, Iași 2015.</i>
8.	<i>a. Tonalitățile cu bemoli;</i> <i>b. Solfegii în tonalitățile do major-la minor și fa major-re minor.</i>	Predare și solfegiere	1 oră, Florin Spataru, <i>Curs de muzică: teorie și solfegiu, Iași 2015.</i>
9.	<i>a. Variantele modale ale tonalității majore: natural, armonic, melodic.</i> <i>b. Solfegii în tonalitățile fa major-re minor și si bemol major-sol minor.</i>	Predare și solfegiere	1 oră, Florin Spataru, <i>Curs de muzică: teorie și solfegiu, Iași 2015.</i>
10.	<i>a. Variantele modale ale tonalităților minore: natural, armonic, melodic;</i> <i>b. Solfegii în tonalitățile la major-fa diez minor și mi bemol major-do minor.</i>	Predare și solfegiere	1 oră, Florin Spataru, <i>Curs de muzică: teorie și solfegiu, Iași 2015.</i>
11.	<i>a. Înrudirea dintre tonalități: tonalități relative, omonime, enarmonice;</i> <i>b. Solfegii în tonalitățile mi major-do diez minor și la bemol major-fa minor.</i>	Predare și solfegiere	1 oră, Florin Spataru, <i>Curs de muzică: teorie și solfegiu, Iași 2015.</i>
12.	<i>a. Acordul muzical: acordul de trei sunete (trisonul major, minor, mărit și micșorat);</i> <i>b. Solfegii în tonalitățile mi major-do diez minor și la bemol major-fa minor.</i>	Predare și solfegiere	1 oră, Florin Spataru, <i>Curs de muzică: teorie și solfegiu, Iași 2015.</i>
13.	<i>a. Trisonul în răsturnări;</i> <i>b. Solfegii în tonalitățile mi bemol major-do minor și la major-fa diez minor.</i>	Predare și solfegiere	1 oră, Florin Spataru, <i>Curs de muzică: teorie și solfegiu, Iași 2015.</i>
14.	Recapitulare	Dezbateri liberă a temelor studiate	1 oră, Florin Spataru, <i>Curs de muzică: teorie și solfegiu, Iași 2015.</i>

Bibliografie:

Curs de teorie muzicală: *Admitere la Academia de muzică*, Adriana Stănoiu, Editura Fair-Play, București-1997. Manual de solfegii: *Solfegii tonale*, Florin Spataru, Editura Artes, Iași-2013. Manual de solfegii: *Metodă de solfegii și dictări melodice pentru clasele I-VIII*. Iulia Bucescu, Editura Loreley, Iași-1997. *Genuri muzicale*, Florin Spataru, curs didactic pentru studenții teologi, Iași-2010.

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	<i>a. Despre genuri și forme muzicale;</i>	Predare și comentarii	1 oră, <i>Curs de genuri muzicale</i> (Fl. Spataru); DVD-uri, 2015.
2.	<i>a. Despre genul Missa catolică;</i> <i>b. DVD: Missa Încoronării de Mozart</i>	Predare, video-audiție și comentarii	1 oră, <i>Curs de genuri muzicale</i> (Fl. Spataru);

	(dir. H. von Karajan)		DVD-uri, 2015.
3.	a. Despre genul <i>Missa catolică</i> ; b. DVD: <i>Missa Criola</i> (Careras-solist)	Predare, video-audiție și comentarii	1 oră, <i>Curs de genuri muzicale</i> (Fl. Spatariu); DVD-uri, 2015.
4.	a. Despre genul <i>Requiem</i> ; b. DVD: <i>Requiem</i> Mozart (dir. Fl. Spatariu)	Predare, video-audiție și comentarii	1 oră, <i>Curs de genuri muzicale</i> (Fl. Spatariu); DVD-uri, 2015.
5.	a. Despre genul <i>Oratoriu</i> ; b. DVD: <i>Oratoriul Messiah</i> de Haendel (dir. Stephan Cleobury)	Predare, video-audiție și comentarii	1 oră, <i>Curs de genuri muzicale</i> (Fl. Spatariu); DVD-uri, 2015.
6.	a. Despre genul <i>Pasiune</i> ; b. DVD: <i>Matheus Passion</i> de Bach (dir. Masaki Suzuki)	Predare, video-audiție și comentarii	1 oră, <i>Curs de genuri muzicale</i> (Fl. Spatariu); DVD-uri, 2015.
7.	a. Despre genul <i>Anthem</i> ; b. DVD: <i>Antifonele Încoronării</i> de Haendel (dir. Sir Collins)	Predare, video-audiție și comentarii	1 oră, <i>Curs de genuri muzicale</i> (Fl. Spatariu); DVD-uri, 2015.
8.	a. Despre genul <i>Motet acompaniat</i> ; b. DVD: <i>Magnificat</i> de Bach (dir. H. von Karajan)	Predare, video-audiție și comentarii	1 oră, <i>Curs de genuri muzicale</i> (Fl. Spatariu); DVD-uri, 2015.
9.	a. Despre genul <i>Vesperae</i> ; b. DVD: <i>Vesperale</i> de Cl. Monteverdi (dir. Jh. Eliot Gardiner)	Predare, video-audiție și comentarii	1 oră, <i>Curs de genuri muzicale</i> (Fl. Spatariu); DVD-uri, 2015.
10.	a. Despre genul <i>Sonata da chiesa</i> ; b. DVD: <i>Sonatele da Chiesa</i> de Mozart (violin, Anne Sophie Mutter)	Predare, video-audiție și comentarii	1 oră, <i>Curs de genuri muzicale</i> (Fl. Spatariu); DVD-uri, 2015.
11.	a. Despre genul <i>Te Deum</i> ; b. DVD: <i>Te Deum</i> de Charpentier (dir. J. El. Gardiner)	Predare, video-audiție și comentarii	1 oră, <i>Curs de genuri muzicale</i> (Fl. Spatariu); DVD-uri, 2015.
12.	a. Despre genul <i>Motete renașcentist</i> ; b. DVD: <i>Motete de Palestrina</i> (dir. Marin Constantin-Madrigal)	Predare, video-audiție și comentarii	1 oră, <i>Curs de genuri muzicale</i> (Fl. Spatariu); DVD-uri, 2015.
13.	a. Despre genul <i>Cantată</i> ; b. DVD: <i>Ein feste Burg ist unser Gott</i> de Bach (dir. Tom koopmann)	Predare, video-audiție și comentarii	1 oră, <i>Curs de genuri muzicale</i> (Fl. Spatariu); DVD-uri, 2015.
14.	Recapitulare	Recapitulare	1 oră, <i>Curs de genuri muzicale</i> (Fl. Spatariu); DVD-uri, 2015.

Bibliografie:

Curs de teorie muzicală: *Admitere la Academia de muzică*, Adriana Stănoiu, Editura Fair-Play, București-1997. Manual de solfegii: *Solfegii tonale*, Florin Spatariu, Editura Artes, Iași-2013. Manual de solfegii: *Metodă de solfegii și dictări melodice pentru clasele I-VIII*. Iulia Bucescu, Editura Lereley, Iași-1997. *Genuri muzicale*, Florin Spatariu, curs didactic pentru studenții teologi, Iași-2010. DVD-uri din discografia personală.

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Studenții vor fi capabili să identifice și să folosească resursele muzicale clasice, atât în teorie muzicală, cât și în genurile muzicale sacre, și să le aplice în plan pedagogic și pastoral.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Prezență și participare activă	Final semestru	50%
10.5 Seminar/ Laborator	Prezentare referat	Pe parcurs	50%
10.6 Standard minim de performanță			
Participarea la toate activitățile desfășurate și elaborarea a minim 75% din cerințele cursului			

Data completării

Titular de curs

Titular de seminar

28.09.2016

Conf. Dr. Iosif Enășoae**Conf. Dr. Iosif Enășoae**

Data avizării în departament

Director de departament

01.10.2016